

Op de loer

SOCIAAL

Studenten slachtoffer van stalking

CULTUUR

Cultuursector getroffen door corona

NAVRAAG MET KRISTOF CALVO

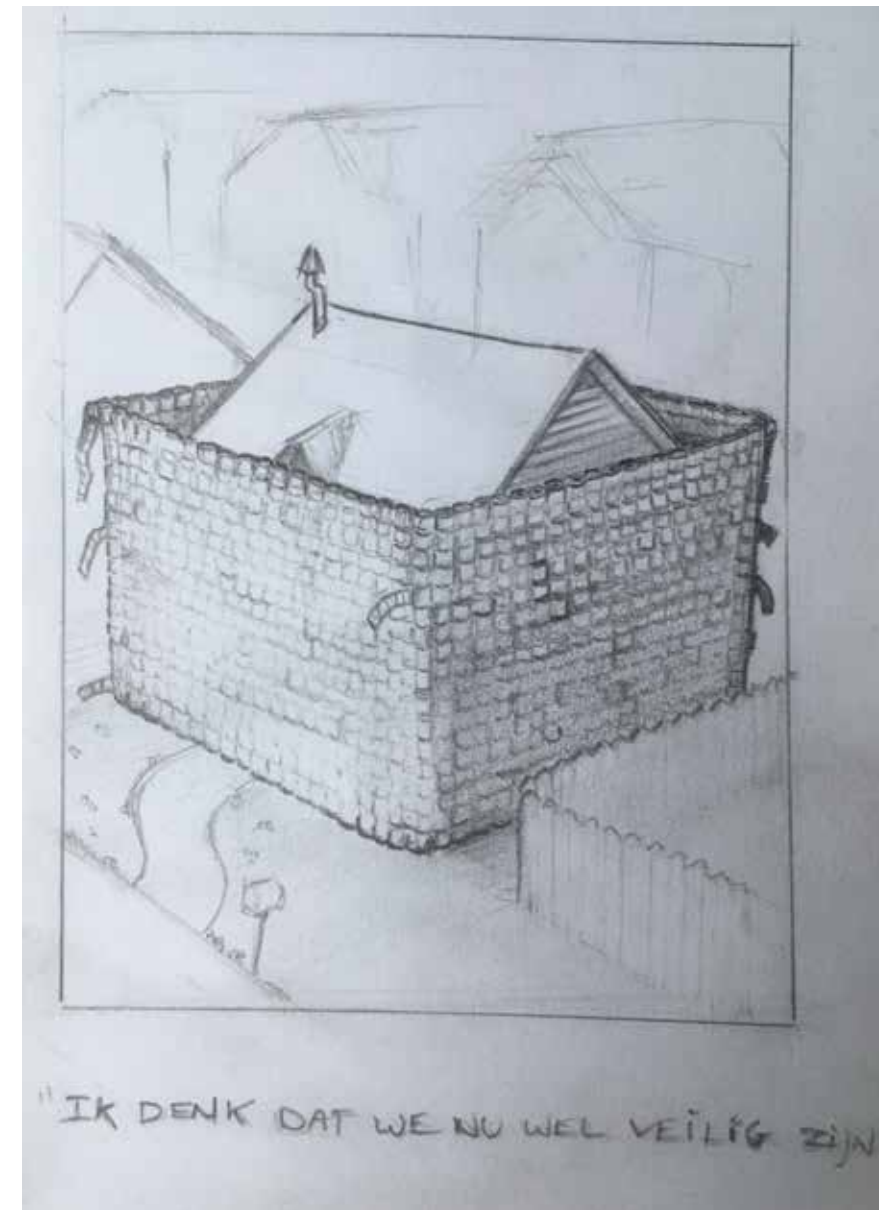
'Meer campagne voeren voor het land'

<i>Nog steeds lockdown in juni? Online examenoplossingen in de maak</i>	4	ONDERWIJS
<i>In gesprek met de oprichter van Eduroam</i>	6	ONDERWIJS
<i>Leuvense daklozen in coronatijden</i>	8	SOCIAAL
<i>Studenten slachtoffer van stalking</i>	10	SOCIAAL
<i>Corona voor dummies</i>	13	ONDERZOEK
<i>Prototypevaccin corona in zicht aan KU Leuven</i>	14	ONDERZOEK
<i>Polarisatie in zelfmoordreflectie</i>	15	SPLINTER
<i>Uitwisselingsstudenten in het ongewisse door pandemie</i>	16	INTERNATIONAAL
<i>De penibele toestand van het taalonderwijs in Vlaanderen en Nederland</i>	18	INTERNATIONAAL
<i>Leeg Leuven</i>	20	BEELD
<i>Prima ballerina Laurine Muccioli</i>	24	STUDENT
<i>Het zwarte gat na je studies</i>	26	STUDENT
<i>De prijs van zes Orvals</i>	27	SPLINTER
<i>TikTok door boomers</i>	30	CULTUUR
<i>Kristof Calvo: 'We moeten meer campagne voeren voor ons land'</i>	32	NAVRAAG

CARTOON VAN DE WEEK

door [Arnaud Casier](#)

Corona toont selectieve solidariteit

De huidige crisis toont het maatschappelijke in maatschappij. Voor eerst sinds lang werken we samen naar een doel. Dat kan alleen maar goed zijn voor het samenleven, maar het is belangrijk dat we daarbij de zwakkeren, die vaak sowieso al buiten de maatschappij vallen, niet vergeten.

Oudjes en kwetsbare jongeren halen nu volop de media, maar groepen die we moeilijker tot de 'in-groep' rekenen als daklozen en vluchtelingen lopen ook een enorm risico. Zij moeten sociaal zijn om te overleven. Het is goed dat de stad Leuven klaarstaat met een plan (p. 8); we kunnen alleen maar hopen dat elke overheid de noodzaak van dit verhaal inziet.

Deze solidariteit mag de zwakkeren niet zwakker maken

De quarantaine is een noodzaak, het toont voor het eerst sinds lang hoe belangrijk het is om voor elkaar te zorgen. Maar het zal onze maatschappij ook financieel verarmen en daarbij moeten we waken dat die verarming zelf niet ongelijk gebeurt. Een grote groep van de bevolking, daklozen en vluchtelingen, lijkt gewoonweg vergeten bij het uitrekenen van de coronamaatregelen. Terwijl bij hen de kans op besmetting en besmetten even groot is.

Het plaatst een vraagteken bij de lof die onze samenleving zichzelf tegenwoordig toekent. Want deze solidariteit mag de zwakkeren niet zwakker maken. De media heeft daarin ook een rol. Inhoudelijk nieuws dient verder te gaan dan ziekenhuisbeelden en grappige filmpjes of klappende handen; toon niet alleen het 'voor de hand liggende' lijden en onze solidariteit: armoede, psychisch lijden en internationale effecten verdienen evenzeer solidariteit.

Als we dit als onze 'oorlog' beschouwen, betekent dat oogkleppen opzetten voor de gruwel van reële oorlogen in andere landen. Erken onze crisis en onze solidariteit, maar kijk daarbij verder dan de directe omgeving. Laat ons deze crisis aangrijpen om de noodzaak in te zien van een duurzame oplossing voor alle kwetsbare groepen. Samenleven doe je immers samen.☺

Daan Delespaul is redacteur sociaal, Ana Van Liedekerke is hoofdredacteur. Het editoriaal wordt gedragen door de voltallige redactie.

Examens gaan zoveel mogelijk door in juni: off- én online

De examenperiode duurt een week langer, tot 4 juli. Ook als fysieke examens niet kunnen, werkt KU Leuven aan oplossingen. Rector Luc Sels: 'We hebben nu de handen vrij om scenario's uit te werken.'

door [Tijs Keukeleire](#)

De universiteit gaat er momenteel vanuit dat examens op de campus al mogelijk zijn in juni, mits *social distancing*. Daarom werd de examenperiode verlengd en kijken programma's nu naar nieuwe mixes in evaluatievormen.

'We moeten ervoor zorgen dat niet elk vak op hetzelfde moment overschakelt naar een vorm van permanente evaluatie', zegt de rector. 'Want dan creëer je een *bottleneck* bij de studenten, die in de resterende weken van het semester mogelijk met meer opdrachten dan goed is worden opgezadeld. De programmadirecteurs moeten nu strikt toezien op de studeerbaarheid.'

Take home via Skype

Online evaluatievormen zijn voor kleine groepen studenten een van de keuzes in die nieuwe mixes. 'Ik heb bijvoorbeeld een collega die de vragen aanpast. Daardoor kan het een take home examen worden met ondervraging via Skype', meldt Sels.

Op deze manier verdwijnen enkele fysieke examens uit het rooster in juni. Dat leidt samen met de verlengde examenperiode tot een grotere spreiding over de aula's. Bovendien kijkt de universiteit naar andere locaties in de buurt om examens te laten doorgaan.

Lockdown in juni

De universiteit gaat uit van examens op de campussen van de KU Leuven in juni. Het bestuur wordt bij deze keuzes geholpen door de inzichten van de virologen en epidemiologen. 'Maar we hebben geen glazen bol', stelt de rector.

'Het zou niet goed zijn om te wachten met keuzes maken tot we absolute zekerheid hebben over het verdere verloop van deze pandemie,' stelt Sels, 'want dan kunnen we helemaal niet communiceren en houden we al onze studenten in het ongewisse. Dat is geen optie.'

Faculteiten gaan nu aan de slag met de inventarisatie van de vakken die ze nog fysiek in de juni-zitijd gaan examineren. 'Daardoor hebben wij op het centrale niveau de volgende weken de handen meer vrij om rustig oplossingen uit te werken voor meer extreme scenario's of een situatie waarin examens nog niet op de campus georganiseerd kunnen worden', zegt de rector.

© Ruben Algoet

'Als we wachten tot we absolute zekerheid hebben, kunnen we helemaal niet communiceren'

[Luc Sels](#), Rector KU Leuven

Examen op afstand

Die oplossingen zijn vrijwel zeker online: als de student niet op de campus zijn examen af kan leggen, moet het thuis. Of werkelijk alle examens uit de planning van de programmadirecteurs dan naar online kunnen verhuizen, is maar de vraag. 'Als we in juni zelfs niet met beperkte aanwezigheid kunnen werken, gaan we nog steeds het maximaal mogelijke aantal examens afnemen in juni, maar dan meer online', stelt Sels.

Proctored examens

Sommige instellingen hebben al meer ervaring met digitale examens. Aan de West-Vlaamse hogeschool VIVES volgt een vijfde van de studenten afstandsonderwijs. Ze kunnen examens afleggen op de campus of thuis. 'In dat laatste geval werken wij met het systeem van proctored examens', zegt coördinator onderwijstechnologie Kurt Galle.

Een programma stelt beperkingen op het gebruik van je computer. Je legt je gsm of tablet achter je, en die monitort samen met je webcam de volledige omgeving. De beelden worden geanalyseerd door een extern bedrijf, met behulp van AI – te veel naar boven, beneden of opzij kijken is bijvoorbeeld verdacht.

En de KU Leuven?

Proctored examens inlassen gaat niet makke-

lijk voor groepen van meer dan twintig studenten. 'Bovendien is frauderen nog steeds mogelijk', stelt Wim Machiels, bevoegd voor onderwijsfaciliteiten bij ICTS. Hij nam zelf een filmpje op om dat te bewijzen. De software die VIVES heeft is daarnaast niet in handen van de KU Leuven.

In het noodscenario dat geen enkel fysiek examen in juni kan plaatsvinden, ziet Machiels andere oplossingen: 'Een grotere variëteit aan vragen of tijdsdruk kan veel doen. Dan heb je geen geavanceerde anti-fraudetechnologie nodig.'

Een mondeling examen kan gewoon via Skype als je samenwerking tegengaat door een grotere pool vragen en een hogere tijdsdruk. Zelfs meerkeuze-examens zouden dan thuis kunnen plaatsvinden, gewoon in de toetsomgeving van xTolledo. 'Als het gaat om inzichtsvragen of open boek, heb je geen proctering nodig', zegt Machiels.

Frauderen is dan nog steeds mogelijk, 'maar dat is in een gewoon examen ook. De vraag is: wie gaat dat durven? En ga je daar je tijd in steken als je weinig tijd hebt?' vraagt Machiels zich af.

Meer tijdsdruk of inzichtsvragen zal misschien niet erg populair zijn bij studenten. Machiels: 'Niemand wordt blij van dit soort scenario's. Maar als het echt zover komt en we kunnen geen examens afnemen op de campus, dan zou ik als student toch liever examen doen dan het vak later opnieuw te moeten afleggen.'

UCLL schrapt lerarenopleiding Latijn uit geldnood

Vanaf volgend jaar kunnen geen nieuwe studenten geen Latijn meer opnemen aan de UCLL, ondanks een lerarentekort in Limburg. Enkel de Arteveldehogeschool biedt daardoor nog het vak aan op hogeschoolniveau.

door [Marie-Lore Dolmans](#) en [Maria-Laura Martens](#)

De UCLL nam vorige week officieel de beslissing en haalt economische redenen aan. 'De studenteninstroom voor Latijn is al jarenlang zeer laag', zegt programmadirecteur Greet Decin. 'De laatste jaren startten minder dan zes studenten per campus.'

UCLL heeft het grootste aantal onderwijsvakken in de lerarenopleiding in Vlaanderen. Sommige van die vakken worden heel klein door de dalende instroom in de Vlaamse lerarenopleidingen. Daarnaast volgde de financiering van de hogescholen de voorbije jaren niet de groeiende studentenaantallen.

Origineel was er een langere lijst van vakken die afgevoerd zouden worden. Uit die lijst werd uiteindelijk enkel voor Latijn en bedrijfsorganisatie gekozen. 'We moeten ook de werkdruk bij de docenten van grotere onderwijsvakken bewaken. Zij staan in solidariteit middelen af aan de kleinere vakken', stelt Decin.

Lerarentekort

Lieve Delveau, docent Latijn op campus Die-

penbeek, vindt de beslissing onbegrijpelijk gezien het lerarentekort in Limburg. 'Ik krijg voortdurend berichten van scholen of ik iemand kan sturen. Vorig jaar had ik tweedejaarsstudenten die plots ingeschakeld werden als interim omdat scholen niemand vonden.'

'Aan de universiteit kregen wij vroeger te veel theorie'

[Lieve Delveau](#), docent Latijn campus Diepenbeek

Waarom koos de UCLL juist voor een vak met een lerarentekort? Decin reageert dat een academisch geschoolde leerkracht Latijn bij uitzondering ook kan lesgeven in de eerste graad, wat volgens Decin het geval is voor meer dan de helft van de aangestelde leerkrachten Latijn in de eerste graad.

Delveau ziet nog steeds de meerwaarde van de professionele bachelor. 'Aan de universiteit kre-

gen wij vroeger te veel theorie. Hier worden de studenten heel doelgericht opgeleid met de leerplannen in de hand.'

Hogeschoolniveau

Door de beslissing zullen studenten die leraar Latijn willen worden in Brabant of Limburg aangewezen zijn op de universiteiten: enkel aan de Arteveldehogeschool in Gent bestaat de opleiding nog op professioneel niveau. Een paar jaar geleden schafte ook de Karel de Grote Hogeschool in Antwerpen de richting af.

De UCLL werkt wel aan een project met de KU Leuven om de professionele en academische opleidingen Latijn nauwer te laten samenwerken: studenten kunnen dan aan de KU Leuven vakken Latijn volgen, en pedagogische en vakdidactische kennis opdoen aan de UCLL.

Dit vraagt nog enkele maanden overleg, maar Decin kon ons verzekeren dat wat uit deze samenwerking zou komen een professionele opleiding zou blijven. Er is dus nog hoop voor de Limburgse secundaire scholen die op zoek zijn naar leraren Latijn, al zullen nieuwe studenten niet meer op de campus in Diepenbeek terecht kunnen.☺

© Frank Claikens

'Eduroam in fakbars lijkt me een goed idee'

Wat begon met irritatie over wifi-inlogrituelen resulteerde in een internationaal samenwerkingsverband. Een gesprek met Klaas Wierenga, oprichter van Eduroam en lid van de Internet Hall of Fame.

door [Tijs Keukeleire en Frank Claikens](#)

De basis van Eduroam is simpel: je logt je een keer in bij je instelling, en je kan daarna eender waar op de wereld zonder gedoe met gastaccounts op het draadloos netwerk van onderwijsinstellingen.

In Leuven is gratis wifi nooit ver weg, door maar liefst 1500 *access points* doorheen de stad. Maar het is ook onmogelijk een citytrip te boeken naar een bestemming zonder Eduroam. In Parijs nemen maar liefst meer dan 250 instellingen deel, in Londen zelfs 344. Ook ver buiten Europa, van Hawaï tot Japan en van Chili tot Nieuw-Zeeland,

groot zijn geworden als het nu is. Dan hadden heel veel andere partijen meer gearzeld om hierin te stappen. We hebben van in het begin gesteld dat Eduroam beschikbaar moet zijn voor iedereen en dat heeft bijgedragen tot het succes.'

Past het dan in het idee van de commons?

'Ja, absoluut. Het is volgens mij een voorbeeld bij uitstek: je gaat ervan uit dat iedereen wat

'We hebben van in het begin gesteld dat Eduroam beschikbaar moet zijn voor iedereen'

[Klaas Wierenga, oprichter Eduroam](#)

©Frank Claikens

kom je Eduroam tegen.

Begin dit academiejaar werd Nederlander Klaas Wierenga, de geestelijke vader van Eduroam, opgenomen in de Internet Hall of Fame. Tijd voor een gesprek.

Hoe is het idee voor Eduroam ontstaan?

'Uit een persoonlijke nood eigenlijk. In 2002 waren we bij SURFnet, het Nederlandse BELnet (*computernetwerk voor onderzoek, red.*), aan het experimenteren met een aantal technologieën. Ik werkte met wat universiteiten en het was steeds lastig om daar op het wifi-netwerk te raken. Toen kreeg ik de ingeving om technologieën die we elders gebruikten in te zetten op de wifi-toegang. Zo is Eduroam geboren.'

Was uw ingeving patenteerbaar?

'Dat is moeilijk te zeggen. We hebben eigenlijk helemaal nooit overwogen om te patenteren. En als we dat hadden gedaan, zou Eduroam nooit zo

in de gezamenlijke pot gooit. Hoe meer mensen dat doen, hoe groter het geheel wordt. Een typisch geval van het geheel dat meer is dan de som van de delen.'

Kost het iets aan instellingen om deel te nemen aan Eduroam?

'Er is geen lidmaatschapsgeld, als je dat bedoelt. Maar uiteraard zijn er wel kosten aan infrastructuur. Je moet vooral je draadloos netwerk geschikt maken. Als je goed Eduroam wil voorzien, moet elke student overal een goede wifi-verbinding hebben.'

'In het algemeen zeggen we dat Eduroam "*free at the point of use*" is. Eindgebruikers moeten zeker niet betalen. In sommige landen wordt wel een bijdrage aan de instellingen gevraagd om het centrale beheer te bekostigen, bijvoorbeeld omdat een commerciële derde partij er instaat voor de aansluitingen.'

Wat zijn volgens u nog de uitdagingen voor Eduroam?

'Op dit moment is Eduroam beschikbaar in 120 landen. Er zijn dus nog een land of tachtig te winnen, maar bovendien is de dekking in sommige van die landen nog erg laag. Soms is er in een heel land maar één instelling met Eduroam en dat moeten we verhelpen.'

'In landen als België of Nederland is Eduroam tegenwoordig wel aanwezig in zowat elke onderwijsinstelling. Dat is goed, maar ik zou ik het graag uitgebreid zien naar andere locaties waar veel studenten komen: trein- en busstations, conferentie-oorden of zelfs cafés.'

Misschien een idee voor de Leuvense fakbars, die worden uitgebaat door studenten?

'Lijkt me een heel goed plan. Je kan samen optrekken met de universiteit. Dan moet die dat wel willen aansluiten op hun netwerk, maar het lijkt

me een mooie methode.'

'In sommige steden gebeuren zulke dingen onder impuls van studentenverenigingen. Of als een gemeente stadsbreed wifi uitrolt, wordt vaak Eduroam geïntegreerd omdat de universiteit een van de grote werkgevers is. In Luxemburg-Stad is dat gebeurd bijvoorbeeld, daar heb je nu overal Eduroam.'

Dat is ook wel iets voor Leuven eigenlijk?

'Ja, dat lijkt me helemaal geen gek idee. In oude universiteiten die over een hele binnenstad verspreid zijn, is dat absoluut interessant. Groningen had het ooit, maar is er helaas mee gestopt.'

Toen u op de proppen kwam met Eduroam was het internet nog een andere plaats. Wat is er veranderd op die twintig jaar?

'De grote verandering had zich eigenlijk al voor 2002 voltrokken, met de komst van het World Wide Web. Daarvoor was het internet nog iets

'Afluisterapparatuur was iets heel angstaanjagends, maar de consument haalt gewoon vrijwillig zijn Alexa in huis'

[Klaas Wierenga, oprichter Eduroam](#)

voor wetenschappers en universiteiten, allemaal in een ons-kent-ons-sfeertje.'

'Ineens kwamen ook bedrijven op het web en begon de commercialisering. Of iets als veiligheid op het internet: in het begin gingen we er helemaal niet vanuit dat iemand met slechte bedoelingen op het internet zou komen.'

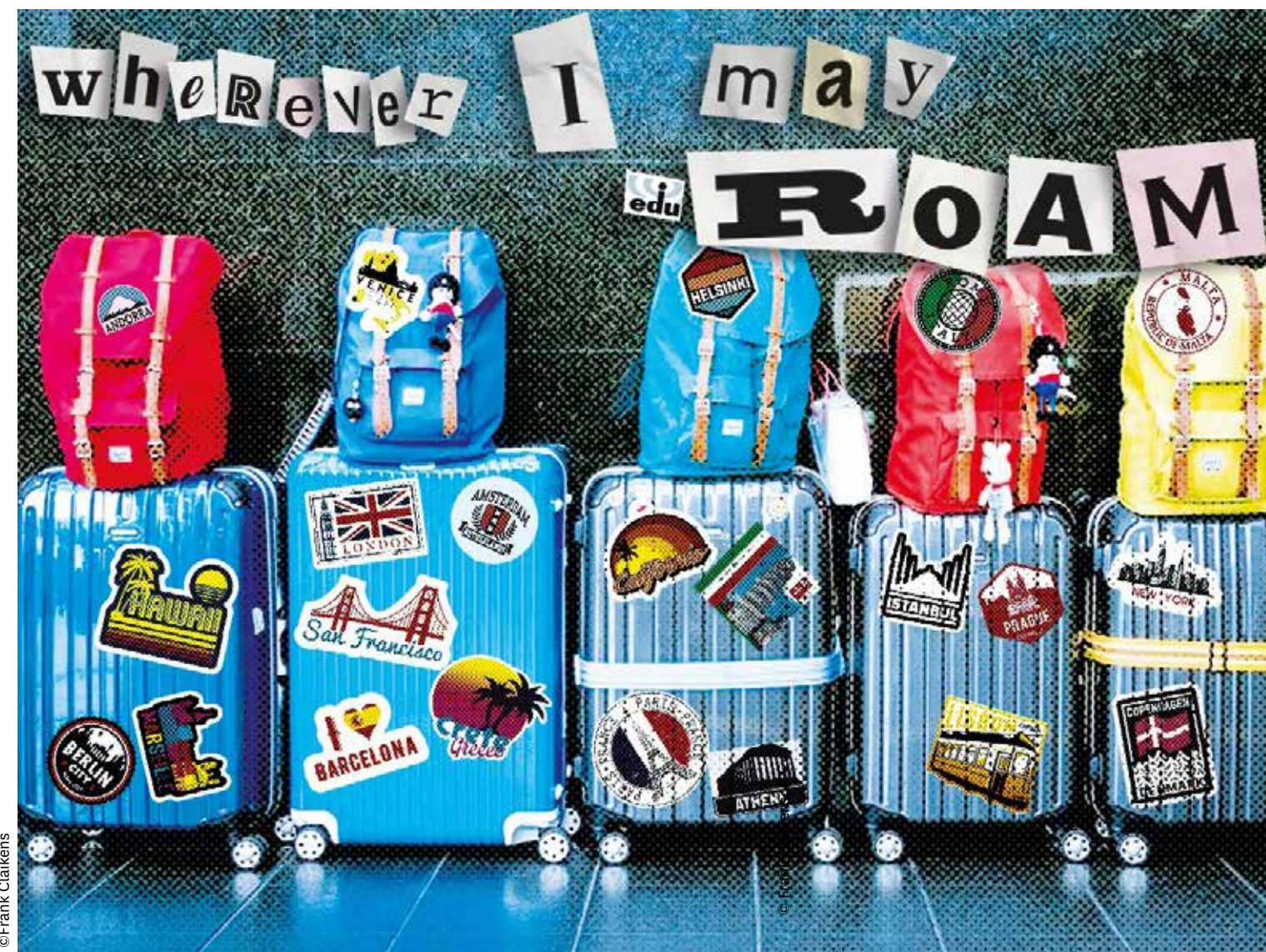
'Ik mis die pioniersfase heel erg. Aan de andere kant is het internet wel veel toegankelijker geworden. Je kan niet overschatten hoeveel het internet

nu in de coronacrisis bijvoorbeeld doet om families bij elkaar te houden.'

Staat open en vrij internet onder druk?

'Daar bestaat geen twijfel over. Internet, zo is gebleken, is heel krachtig. Overheden hebben zich dat op tijd gerealiseerd en hebben er grip op proberen te krijgen. Als veiligheidsdienst begrijp ik dat je alle verkeer wil monitoren om boeven te vangen, maar daarmee gooi je alle privacy voor burgers de deur uit en dat is heel zorgelijk.'

'Vrijheid van denken en praten in besloten kring is een groot goed. Ik hoop niet dat we naar een 1984- of *Brave New World*-constructie gaan. Als je die boeken herleest kom je dingen tegen die toen afschrikwekkend waren en nu heel normaal zijn. Een overheid die afluisterapparatuur plaatst in elk huishouden was iets heel angstaanjagends, maar vandaag haalt de consument gewoon vrijwillig zijn persoonlijke Alexa in huis.'

©Frank Claikens

©Fey

Leuvense daklozen allerm minst corona-proof

De coronacrisis maakt daklozen kwetsbaarder. Het openbaar leven is stilgezet en bijgevolg 'komt hun zelfredzaamheid in het gedrang', zegt Simon Mertens, straathoekwerker CAW-Leuven.

door [Remo Verdickt](#) en [Oriane Lecluyse](#)

Of het nu zichtbaar is of niet, elke stad kampt met de daklozenproblematiek. Leuven is geen uitzondering. Zo kaart Anna Raymaeckers de 'onzichtbaarheid' aan in haar thesis Sociaal Werk. Het aantal Leuvense thuislozen is moeilijk te vatten in statistische cijfers. De schattingen die er wel zijn, komen meestal lager uit dan het reële cijfer, schat Raymaeckers: 'Zo zijn er bijvoorbeeld heel wat verdoken 'sofa-slapers', die bij vrienden en familie tijdelijk mogen verblijven. Daklozen vallen voornamelijk op in grootsteden, omdat dienstverlening zich daar concentreert.'

In deze coronacrisis bevinden zij zich in een extra kwetsbare positie. Emmy Deschuttere, woordvoerder van Dokters Van De Wereld, reageert hierop: 'Daklozen kunnen heersende richtlijnen van de overheid simpelweg niet opvolgen. Mensen zonder dak boven hun hoofd, kunnen technisch gezien ook niet in hun kot blijven. Bijgevolg hebben ze nauwelijks tot geen toegang tot hygiënische voorzieningen, nu het openbaar leven zich opsluit.'

Afstandelijk, sociaal afhankelijk

Hoewel de meeste steden opvangcentra voorzien, wijst Deschuttere op de moeilijkheid om binnen die vier muren van elkaar afstand te houden. Tot voor kort was er weinig afzonderlijke opvangcapaciteit voor vermoedelijke COVID-19-patiënten. Dankzij humanitaire organisaties is er inmiddels meer plaats vrijgemaakt.

Ook benoemt ze de medische kwetsbaarheid: 'Daklozen behoren in het algemeen meer dan de gemiddelde Belg tot risicogroepen. Aandoeningen waarmee daklozen veelal kampen, zoals diabetes en een lage bloeddruk, maken hen des te kwetsbaarder voor eventuele besmettingen.'

Toch bevestigen Raymaeckers en Simon Mertens, straathoekwerker voor het CAW-Leuven, dat er tot nu toe onder daklozen geen coronabesmettingen zijn vastgesteld in de Vlaamse grootsteden. Het gaat dan om Antwerpen, Brussel en Leuven. In de huidige piek zullen besmettingen niet uitblijven.

'Om dezelfde reden die de zorgverlening be-

moeilijk, moet ze nu voortgezet worden. Veel daklozen zijn afhankelijk van straathoekwerkers voor informatie. Zo moest recent een dakloze, na een aantal nachten in het bos geslapen te hebben, op de hoogte gebracht worden van de coronamaatregelen', aldus Mertens.

'Aangezien er niets te doen is, is het sociaal contact het enige wat een dakloze rest'

[Simon Mertens](#), *straathoekwerker CAW Leuven*

Schepen versus Straat

Al jaren kunnen thuislozen in Leuven gebruik maken van de winteropvang, een huis waar twaalf gasten iedere avond kunnen inchecken. Het CAW en OCMW vullen de concrete opvang in, terwijl de Stad Leuven de nodige logistieke ondersteuning voorziet. Zoals de naam al aangeeft loopt dit initiatief doorgaans enkel in de koudste maanden, van oktober tot eind maart.

Schepen voor Openbare Ruimte, Lies Corneilie, blijkt weinig op de hoogte te zijn van de concrete werking, maar weet ons te verzekeren dat in het kader van de coronacrisis 'de opvang minstens tot de paasvakantie verlengd wordt'.

Jeroen De Wilde, verantwoordelijke voor de Leuvense CAW-opvang, bevestigt dan ook dat corona een vlotte werking compliceert: 'Normaal vindt de opvang plaats in een rijtjeshuis, waar de gasten verdeeld worden over drie slaapkamers. Om de *social distancing* beter te handhaven is ze nu naar een jeugdherberg verhuisd.' Hoewel iedereen een individuele kamer heeft, vormt ook daar de nodige afstand bewaren een uitdaging - iets waar dokter Deschuttere reeds op wees.

Straatleven verstilt

Aangezien de winteropvang enkel de nacht behelst, dienen thuislozen overdag elders te verblijven. De Wilde vermeldt dat het CAW-noodcentrum nog slechts vier dagen open is per week. Op

vraag van de gasten wordt er naar een alternatief gezocht. Nu dienen ze rond te hangen in de publieke ruimte, wat de kans op besmetting enkel vergroot.

Als *outreacher* van het CAW heeft Simon Mertens een goed zicht op het straatleven. Hij merkt hoe moeilijk het is voor velen om zich aan

het samenscholingsverbod te houden. 'Sommige daklozen worden in kleine studio's opgevangen door vrienden met een woonst, die vaak zelf ex-dakloos zijn. Het zo dicht op elkaar zitten maakt dat ze zich overdag wel moeten vertonen. Dan komen ze elkaar tegen op straat en blijven ze wat hangen. Aangezien er niets te doen is, is het sociaal contact het enige wat hun rest.'

Ieder individu reageert anders op de crisismaatregelen. Simon vertelt hoe sommigen extreem ver gaan in het houden van afstand, terwijl anderen sceptisch blijven of de crisis overschaduwd zien door hun psychische problemen en verslavingen.

Er weerklinkt zelfs een positieve stem. 'Een man die zich meestal wat afzijdig houdt van de andere gasten is tevreden over de maatregelen. Hij slaapt in het openbaar, een beetje verscholen. Zijn slaapplek is veel rustiger, nu er weinig verkeer en passanten zijn om hem uit zijn slaap te houden of te halen.'

Lokaal sensibel, federaal incompatibel

Een vaak voorkomende verzuchting is dat regering noch samenleving echt rekening houdt met kwetsbare groepen bij het voorschrijven van maatregelen. Deschuttere verwijst naar de gesloten asielcentra.

'Mensen die op zoek zijn naar een vluchtelingenstatuut komen voor een deur te staan waar plots een post-it ophangt: "Gesloten". Zo komen

zij bij andere humanitaire hulpcentra terecht, die eigenlijk bedoeld zijn voor daklozen. In de huidige situatie zou zo iets niet mogen gebeuren.'

Simon haalt anderzijds het voorbeeld aan van een vrouw met psychische problemen die geen

'Met de COVID-19-urgentie worden dingen opeens mogelijk, omdat er geld voor vrijgemaakt wordt'

[Emmy Deschuttere](#), *woordvoerder Dokters van de Wereld*

bankkaart heeft en nu niet meer cash mag betalen. Aangezien banken gesloten zijn, krijgt hij maar moeilijk een afspraak voor haar geregeld.

Bij de Leuvense politie lijkt er juist wel begrip te zijn voor hun preciaire situatie. De Wilde meldt weliswaar dat agenten sommige daklozen meerdere keren per dag aanspreken, maar vooralsnog geen boetes uitschrijven. Volgens Simon komt dit door de omvang van Leuven: in deze kleine studentenstad weet de politie vrij goed wie dakloos is. In de mate van het mogelijke houdt ze daar ook rekening mee. De Leuvense agenten proberen zo de daklozen voor de maatregelen te sensibiliseren.

Door de mazen van het net

In Antwerpen en Brussel ziet Deschuttere goede initiatieven ontstaan vanuit lokale overheden. Al geeft dat ook een dubbel gevoel. 'Met de COVID-urgentie worden dingen mogelijk, doordat er nu geld voor vrijgemaakt wordt. Maar eigenlijk zien we doorheen heel het jaar ernstig zieke daklozen op straat verblijven.' Over de federale aanpak is ze kritischer. 'Vooral de kwetsbare mensen in ons land glippen door de mazen van het net. Een meer gecoördineerde aanpak is nodig.'

Ook De Wilde en Mertens vinden dat Stad Leuven de situatie voldoende ernstig neemt en aandacht geeft. Mertens zelf blijft zich alvast dagelijks inzetten als straathoekwerker. 'Het is belangrijk dat we deze mensen blijven opzoeken, om te zien wat ze nodig hebben en crisissen op te lossen. Nu zijn ze nog kwetsbaarder dan voordien. Hun leven speelt zich grotendeels af in het openbaar, en dat openbare leven is compleet veranderd, wat hier en daar hun zelfredzaamheid in het gedrang brengt. Ook broodnodige informatie stroomt nu moeilijker door, en die informatie verandert dan nog eens danig snel.' ☹

© Oriane Lecluyse

'Wanneer we alleen thuiskwamen van school, zat ze soms op de schommel in onze tuin'

Jaren na datum kan een ervaring met stalking nog steeds blijven doorleven. Lezers getuigen over hun ervaringen.

door [Daan Delespaul](#) en [Maria-Laura Martens](#)

Kato*'s familie werd lang geconfronteerd met stalking

'Mijn vader had aan de universiteit een kortstondige relatie met een vrouw. Omdat ze heel afhankelijk en radicaal in haar handelen was, heeft hij het na een tijdje uitgemaakt. Zij kon dat niet verkroppen en bleef hem bellen. Mijn vader probeerde haar steeds te kalmeren, maar dat maakte de obsessie enkel erger.'

'Toen mijn ouders gingen samenwonen in Brussel, kwam de vrouw af en toe op bezoek, maar ze verslechterde mentaal. Rond haar dertigste werd schizofrenie geconstateerd. Toen wij geboren werden, werd de situatie erger en erger. De vrouw nam de trein naar ons huis en kwam wandelen in onze straat en in de velden achter ons. Wanneer we alleen thuiskwamen van school, zat ze soms op de schommel in onze tuin.'

'Ook na een straatverbod van de rechter bleef ze komen. Ze belde aan en als we door de parlofoon vroegen wie het was, deed ze alsof ze onze vader was. Ze belde onze school om te zeggen dat we naar huis moesten komen. In paniektoestanden stormde ze ons huis binnen als we de deur hadden opengedaan, liep naar de zolder en wilde niet naar buiten gaan.'

'Mijn vader had medelijden met haar en kon haar meestal kalmeren, maar mocht niet met de psychiaters spreken. Wel met de politie, maar dat was voor de vrouw nog veel zwaarder om te dragen als er dan plots allerlei dingen werden opgelegd.'

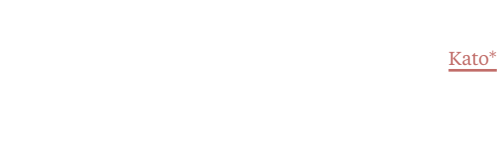
'Toen ik twaalf werd, hebben mijn ouders mede omwille van de stalking een huis gekocht in Frankrijk zodat we de zomers voor onszelf hadden. Nu is ze langere periodes in de psychiatrie en schijnt de toestand verbeterd. Om de zoveel maanden staat ze toch aan onze deur en er zijn nog steeds periodes dat ze papa tot veertig keer per dag belt.'

'Als kind was de situatie soms heel angstaanjegend en durfden we 's ochtends niet naar school als zij er was. Nu voel ik vooral medelijden met haar en begrijp ik niet dat wij als gezin van gestalkte personen niet meer betrokken worden in

een psychiatrische werking, en dat het heel juridisch-politioneel gehouden wordt. We worden enkel gehoord als er echt grenzen overschreden worden, terwijl mijn vader na al die tijd wel weet hoe hij haar moet kalmeren, ongeacht wat de problemen precies zijn.'

Wat is de achtergrond van de schommel?

'Ik begrijp niet dat wij als gestalkt gezin niet meer betrokken worden in een psychiatrische werking'

Jonas* werd gestalkt door een oude vriendin

'Toen ik van het middelbaar naar het hoger onderwijs overschakelde, begon ik zo stilaan op zoek te gaan naar een partner. En dus gebeurde het regelmatig dat ik naar mijn vriendinnen uit het middelbaar ook al eens iets flirtiger durfde te sturen. Vaak was dat eigenlijk met weinig intentie. Ik zag dat destijds als een soort oefening, als in "ik moet dit leren durven".'

'Al snel begon ik al wat meer te sturen met een meisje dat ik vaag kende van toen. Ze was een beetje maf, maar ik kon echt wel goed met haar overweg. Na een tijdje begonnen we af te spreken; steeds als vrienden, maar nog steeds regelmatig met een flirt ertussendoor.

'Na een paar maanden begon de situatie wel steeds vreemder te worden. Het meisje stuurde me praktisch constant; op een bepaald moment kreeg ik 212 berichten, en belde ze ook op vreemde momenten. Ik wist dat ze een depressie had en ik had daarom wel wat medelijden. Na een tijdje biechtte ze op dat ze gevoelens voor me had. Ik heb haar toen afgewezen en wilde gewoon vrienden blijven.'

'Dat lukte niet. Ze stuurde me tegen de 200 berichten per dag en die begonnen steeds zowel grimmiger, als ongepaster te worden. Regelmatig werd "ik ben geil, waar ben je" afgewisseld met "bel me, ik ga springen". Toen ik nog eens met haar afspraak had ze haar haar blond geverfd "want je hebt me eens gezegd dat je op blonde meisjes valt" en liet ze me weten haar vagina geschoren te hebben "voor als je toch zin zou hebben". Later die avond wilde ze uit het raam van haar kot springen.'

'Toen ik een vaste partner had, durfde ik dat initieel niet zeggen. Ze kwam er wel achter en eiste dat ik met haar afspraak. Ik heb dat zo'n twee dagen kunnen weigeren tot ze begon te dreigen anders zelfmoord te zullen plegen.'

'Ik ging overstag. Op dat moment geloofde ik steeds meer dat afstand nemen voor ons beide beter was, dus ik wilde maar een kwartier met haar praten op het bankje voor de Letterenbib. Ze kwam alleen zo luid huilend aan dat ik na een half uur toch voorstelde naar mijn kot te gaan uit gêne. Toen we daar aankwamen bleek ze een slaapzak mee te hebben om bij mij te blijven slapen.'

'Het gesprek dat we hadden werd ook erg grimmig. Ze dreigde opnieuw zelfmoord te plegen als ik niet voor haar koos en weigerde ook uit mijn kot te gaan. Ik begon toen zo angstig te worden dat ik naar een vriend sms'te om hulp. Uiteindelijk is die haar met veel moeite komen buitensleuren.'

'Ik heb toen uiteindelijk toch de stap gezet naar professionele hulpverlening. Die heeft me kunnen overtuigen om me over mijn schuldgevoel heen te krijgen en niet meer op haar berichten te antwoorden. Ik voel mezelf tot op vandaag wel schuldig over de situatie. Een groot deel is door mezelf uitgelokt, maar aan de andere kant had ik ook de durf niet om op tijd 'neen' te zeggen.' ☹

Wie met vragen zit over zelfdoding, kan terecht bij de [Zelfmoordlijn](#) op het gratis nummer 1813 en op de site [www.zelfmoord1813.be](#).

*Kato en Jonas zijn gefingeerde namen.

Stalking: wat we kunnen leren uit de beleving van melders

Steeds meer mensen doen aangiftes van stalking, maar de drempel blijft hoog. Studenten vormen een belangrijke risicogroep, zowel om slachtoffer te worden als om stalkgedrag te vertonen.

door [Maria-Laura Martens](#)

Het typische beeld van de mannelijke stalker die een relatiebreuk niet kan verkroppen en zijn ex-partner niet kan loslaten, blijkt deels te kloppen. ‘De meeste meldingen komen van vrouwen die door mannen gestalkt worden, maar omgekeerd gebeurt het ook’, vertelt Heidi Mertens van het Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag van de KU Leuven. Zowel minderjarigen als jongvolwassenen behoren tot de risicogroepen. ‘We zien niet zoveel verschil naar geslacht bij plegers hier’, schrijft Anne Groenen, expert stalking aan de UCLL.

Van stalking - of correcter ‘belaging’ - zijn er in België elk jaar 22.000 aangiftes. Een mogelijke verklaring voor dit hoge cijfer is de ruime wettelijke invulling van belaging. We spreken van belaging als iemand wetens nillens de rust van een ander ernstig verstoort. Deze wijde interpretatie laat ruimte voor de vele creatieve manieren waarop dergelijk pestend en/of storend gedrag kan voorkomen.

Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag

Het Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag van de KU Leuven bestaat nu drie jaar. Cijfers van het aantal en het type meldingen delen ze binnenkort. Meldingen van stalking zijn hen zeker niet vreemd en worden intern verwerkt.

‘We hebben een draaiboek, in dat opzicht bekijken we stalking zoals de andere meldingen’, zegt Mertens. ‘Binnen het vertrouwensnetwerk van de KU Leuven bekijken we met de melder welke stappen die wilt zetten. We vinden het belangrijk dat studenten weten dat ze in alle vertrouwen iets kunnen melden en dat ze zelf eigenaarschap hebben over hun case.’

Herstelgericht werken
‘Als de melder mij toestemming geeft, kan ik als vertrouwenspersoon contact opnemen met de

© Kaylan Saro

Illustratie van Kaylan Saro

betrokkene (*de stalker, red.*). Op deze manier kijken we waar herstel mogelijk is, als er bereidheid is van beide partijen. Tenzij de veiligheid in het gedrang komt, leidt deze herstelgerichte aanpak tot de meest duurzame oplossing’, stelt Mertens. ‘Wat nog beter kan in het algemeen, is onze handelingsverlegenheid’, merkt Groenen op. ‘Vaak weten we als omstander of studiegenoot niet goed hoe te handelen, maar we horen van slachtoffers dat ze juist de steun van hun naasten belangrijk vinden om geloofd te worden, een luisterend oor te vinden enzovoort. Ook kan je iets betekenen door je vriend te begeleiden naar hulpverlening of een online hulplijn.’

Meldingen en klachten bij de politie
Een belangrijke nuance is dat je bij de politie stalking ook kan melden zonder een klacht neer

te leggen, die opgevolgd moet worden. Mertens is blij dat men deze tussenstap voorziet. ‘Het is een duidelijk signaal aan de stalker en kan, zeker in combinatie met begeleiding, helpen hem of haar te doen stoppen.’ Ernstige strafbare feiten kunnen evenwel zonder klacht vervolgd worden.

Wat kan de politie doen?

Bij de politie kan je stalking melden zonder een klacht neer te leggen

Wat kan de politie doen?

De stap naar hulpverlening blijft moeilijk, zegt Mertens: ‘Bij alle melders merken we schroom op. Vaak is degene die stalkt een bekende en vindt men het niet gemakkelijk om aan de alarmbel te trekken.’ Dat blijkt voor zowel mannen als vrouwen het geval: wie een melding doet van stalking voelt zich vaak eerder psychologisch dan fysiek bedreigd.

Risico inschatten
Stalking gaat soms gepaard met andere strafbare feiten en grensoverschrijdend gedrag. Daarom is het belangrijk aandachtig te zijn voor die elementen die kunnen wijzen op een escalatie van geweld; zoals eerder geweld, de combinaties van stalking met het uiten van bedreigingen en/of middelengebruik, en de combinatie van het uiten van bedreigingen met vandalisme.

Of een stalker overgaat tot geweld, schrijft Groenen, hangt af van verschillende factoren. Het risico wordt bepaald door een combinatie van persoonskenmerken, de motivatie van het gedrag en de specifieke context. Gezien die complexiteit, kan je niet voorspellen welke stalker overgaat tot fysiek geweld. Wel kan je een goede inschatting maken van toekomstig gedrag.☹

Beter een lekkende auto dan een lekkende koelkast

Koelinstallaties en airco's warmen het klimaat potentieel sneller op dan de bij het brede publiek bekende oorzaken zoals de verbranding van fossiele brandstoffen.

© Anne-Leen Declercq

door [Maysa Mariposa](#)

Koolstofdioxide is bij het grote publiek gekend als dé boosdoener van de klimaatopwarming. Maar er zijn ook andere stoffen met een immens grote impact die op weinig media-aandacht kunnen rekenen, zoals de F-gassen. Deze F-gassen worden gebruikt in alle vormen van apparatuur die het 'binnenklimaat' koelen of warmen: airco's, warmtepompen en koelinstallaties. Koelinstallaties zijn alomtegenwoordig in verschillende industriële sectoren, zoals voedselbewaring en de vleesverwerking, maar ook om bijvoorbeeld onze digitale gegevens koel te houden.

Vroeger gebruikten deze toepassingen cfk's (gechloreerde fluorokoolwaterstoffen), maar die bleken een enorm schadelijk effect te hebben op de ozonlaag. Ze werden bijgevolg vervangen door andere synthetische koudemiddelen. De hfk's (fluorokoolwaterstoffen) vormen een grote groep

Bedrijven laten het gas soms bewust vrij omwille van financiële redenen

van gassen met verschillende broeikaswaarden. De meest toegepaste hfk's veroorzaken dan wel een minder groot gat in de ozonlaag, ze hebben een broeikas effect tussen 675 en 22.900 keer groter dan het potentieel van CO₂.

Dit betekent dat een lekkage van 1 kilogram van een bepaalde hfk hetzelfde broeikas effect creëert als 23,9 ton CO₂. Terwijl 1 kilogram van een ander gas gelijkwaardig is aan vier ton CO₂. Dat is één kilogram f-gas ten opzichte van vier ton koolstofdioxide. Het aandeel van koelgassen in de totale

uitstoot van broeikasgassen is veel kleiner dan dat van CO₂, maar hun impact is vele malen groter. Ze blijven ook langer in de atmosfeer en kunnen op geen enkele manier door bomen worden geneutraliseerd. Het aandeel van koelgassen in de klimaatopwarming is onmiskenbaar groot, en blijft groeien.

Koelinstallaties lekken vaak, en in grote hoeveelheden. Bedrijven laten het gas soms bewust vrij omwille van financiële redenen. Recuperatie van het gas kost geld, en het is niet direct giftig voor mensen. Maar ook onwetendheid en onverschilligheid veroorzaken lekkages: in een supermarkt bijvoorbeeld, zijn weinig medewerkers zich bewust van de impact van een koelinstallatie en stallen het soms te vol met karren, waardoor een lek ontstaat.

Een grote koelinstallatie kan tot vierhonderd kilogram van zo'n gas bevatten; dit is een gelijkwaardige inhoud van 1600 ton CO₂. Als deze inhoud leegloopt, dan is de schade aan het klimaat te vergelijken met meer dan dertien miljoen auto-kilometers. Bij gewone huishoudelijke koelkasten stelt het probleem zich pas bij een foutieve verwerking in de afvalfase.

Die synthetische koelmiddelen zijn ontwikkeld door de mens voor industriële doeleinden. Ze worden steeds schaarser en duurder omwille van verboden, en hun impact op het milieu is onwaarschijnlijk groot. Europa wil het gebruik van f-gassen met 21% verminderen tegen 2030, ten opzichte van het gebruik in 2015.

Een nieuwe generatie synthetische koudemiddelen met zeer lage broeikaswaarden - de hfo's - zijn opnieuw chemische stoffen die andere problemen stellen voor het milieu. Toch bestaan er wel degelijk natuurlijke koudemiddelen zoals propaan, ammoniak en CO₂. Een koelinstallatie gebaseerd op CO₂ is, inzake impact op het milieu, een veel betere optie. ☺

Corona voor dummies

We horen veel over de gevolgen van Corona, maar de structuur en herkomst blijven velen onbekend. Vergelijkingen met appartementsgebouwen en tennisballen kunnen zaken duidelijk maken.

door [Robert Pretorius en Nynke Van Uffelen](#)

© Anne-Leen Declercq

Een coronavirus is een kroonvirus (want het ziet eruit als een kroon onder de microscoop). Het is een ongelukkig pakketje RNA van ongeveer 100 nanometer groot. Een mensencel is ongeveer 100 micrometer breed: 1000 maal groter dus. Stel je een klein appartementsblok voor: dat is een mensencel. Houd dan daarnaast een tennisbal vast: zo groot is het coronavirus.

Virologie: scharen en tennisballen

Een coronavirus heeft een aantal stekels op de buitenkant. Je kan je dit voorstellen als verschillende tandenstokers die in de tennisbal zijn geprikt. Die tandenstokers kunnen allerlei vormen en kronkels hebben, waardoor ze prikken aan uitsteeksels van het appartementsblok (raamkozijnen, bakstenen, uithangende was ...). Met die tandenstokers klampen de virussen zich dan vast aan de mantel van onze cel.

Als een virus aan een cel plakt, hoeft deze zich nog niet druk te maken. Maar vaak heb je proteases zitten op de buitenkant van je cel. Dat is een moeilijke manier om 'biologische schaar' te zeggen. Die biologische scharen zijn gelukkig heel kieskeurig en knippen enkel dingen door die zij kapot willen knippen.

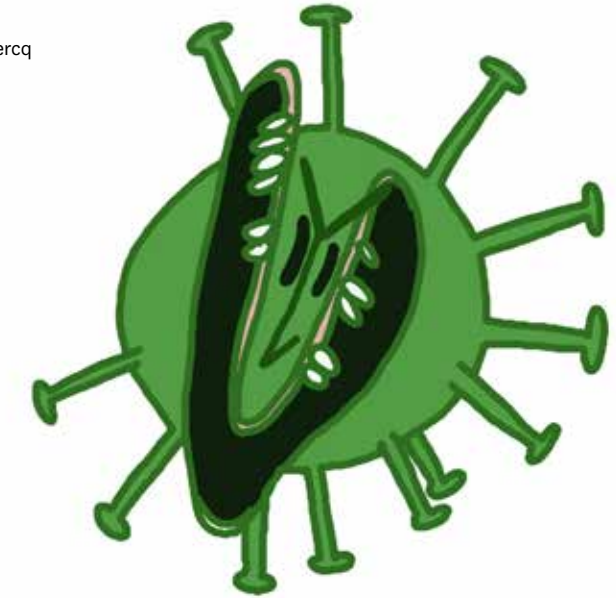
Als een biologische schaar nu net een bepaalde tandenstoker op een tennisbal leuk vindt, knipt de schaar die tandenstoker door. Dan wordt de tennisbal in het appartementsgebouw gesleurd. Met andere woorden: de schaar op een cel knipt een stekel van het virus door, zodat het virus in de cel belandt. Met alle gevolgen van dien.

Codes en kronkels

Onderzoekers keken naar het RNA - een deel van het erfelijk materiaal - van het nieuwe SARS-CoV-2 coronavirus. Daarna legden ze dat naast het RNA van andere virussen. Wat blijkt: het coronavirus lijkt heel veel op het SARS-virus dat in 2003 problemen veroorzaakte.

Het heeft daarenboven veel gemeen met een virus dat bij vleermuizen voorkomt en één bij gordeldieren. Wat is er nu gebeurd? Is het dezelfde ziekte van vroeger? Is het op de een of andere manier van vleermuis of gordeldier naar mens gegaan?

Onthoud de tandenstokers op de tennisbal, de

Als een biologische schaar een tandenstoker op een tennisbal leuk vindt, knipt de schaar die door

stekels. De stekels van SARS-CoV-2 lijken veel op die van de gordeldier- en vleermuisvirussen - vooral op dat van het gordeldiervirus. Ze hebben bijna exact dezelfde code en kronkelen ook op dezelfde manier. Maar de virussen bij gordeldieren en vleermuizen plakken helemaal niet goed op onze cellen. Zelfs wanneer ze zouden plakken, zouden ze helemaal niet goed geknipt kunnen worden door de biologische scharen.

Het rare is dat het coronavirus wel goed blijft plakken. Meer specifiek plakt SARS-CoV-2 op ACE2. ACE2 is iets wat natuurlijk op onze cellen voorkomt: het zorgt voor een aantal celfuncties. SARS-CoV-2 heeft, naast zijn unieke stekels, ook nog een polybasische furine cleavage site. Dat is een plek die sommige van onze biologische scharen leuk vinden om te knippen. Daardoor wordt het virus extra snel geknipt en in de cellen opgenomen.

Naar een pandemie

Hoe het komt dat SARS-CoV-2 deze eigenschappen opeens heeft, weten we eigenlijk niet. Een van de meest waarschijnlijke scenario's is dat een virus op een of andere manier tóch van

dier (gordeldier, vleermuis of iets anders) naar de mens is gereisd en is blijven hangen. Daarna zou het over tijd wat zijn gemuteerd (de RNA-code van virussen verandert altijd wel een beetje).

De virussen die uiteindelijk het best bleven plakken en de meest aantrekkelijke stekelkronkels ontwikkelden - die onze biologische scharen het leukst vonden om te knippen - bleven over. Die virussen begonnen zich te verspreiden onder de mensen en veroorzaakten uiteindelijk deze pandemie. De noodzaak van zo'n evolutionair proces is trouwens een belangrijke reden waarom onderzoekers met relatieve zekerheid uitsluiten dat het coronavirus door mensen zou zijn gemaakt.

Het is noodzakelijk om te weten hoe SARS-CoV-2 kon ontstaan. Zo kunnen we er in de toekomst op inspelen. Nu is het onze taak om de verspreiding van prikkelende tennisballetjes te voorkomen, want hoewel de metafoor wat ludiek is gekozen, zijn de gevolgen heel ernstig. Houd afstand, blijf binnen, was je handen en laat eens wat toilet papier liggen voor de rest, verdorie. ☺

Dit artikel is een interpretatie van een Nature-artikel.

Prototype-vaccin tegen corona-virus in zicht aan KU Leuven

Ook de KU Leuven is bezig een vaccin tegen het virus te ontwikkelen. Eerste succes wordt voorzichtig bevestigd: antilichamen zijn aangemaakt, afwachten of ze ook het virus detecteren en schadeloos maken.

door [Oriane Lecluyse](#)

Sinds twee weken test een onderzoeksteam van het Leuvense *Neyts-lab of virology, antiviral drug & vaccine research* enkele prototypes van coronavaccins op dieren. Met succes: een ingespoten muis zou antilichamen tegen het virus aanmaken. Zo verwoordt onderzoeksexpert Kai Dallmeier, die het project aanstuurt: 'Vorzichtig optimistisch denken we een eerste, maar cruciale, *proof of concept* bekomen te hebben.' In de loop van de komende dagen hoopt het onderzoekscentrum meer duidelijkheid te kunnen scheppen.

Ontmanteld virus

'De volgende stap is aantonen dat de antilichamen ook het virus neutraliseren', zegt Dirk Jochmans, onderzoeksmanager. Zo is het één ding om het virus als indringer te detecteren, maar een tweede om het ook uit te schakelen.

Dallmeier vergelijkt de werking van hun mogelijke vaccin dan ook met een Trojaans paard: nadat een kleine dosis van het vaccin wordt toegediend, wordt de genetische informatie voor cruciale eiwitten van het coronavirus geloosd. Zo wordt ons immuunsysteem getraind om antilichamen aan te maken. Als we later dreigen besmet te raken, is ons lichaam al gewapend en kan het virus zo vernietigd worden. Dat is waar de onderzoekers naartoe werken.

Toch beschikt niemand op dit moment over een écht vaccin. 'Geen enkel farmaceutisch bedrijf heeft tot nu experimenteel bewijs laten zien dat hun prototypes werken', aldus Dallmeier.

Farmaceutisch land der Belgen

De moeilijkheid is dat je bij elk vaccin vanaf nul begint. Toch houdt België stand onder de internationale druk. Jochmans legt uit: 'In ons land is er een lange traditie van vaccinonderzoek, dat helpt om een nieuw vaccin tegen COVID-19 te ontwikkelen.' Helemaal vanaf nul begonnen wij dus niet.

Niettemin moeten we met andere moeilijkheden rekening houden, legt Dallmeier uit: 'In een epidemische uitbarsting kan je niet iedereen drie keer vaccineren. Het vaccin moet best vanaf één dosis inwerken. Ook moet de risicobalans positief

uitdraaien. Na het inenten van het vaccin, mag je bijvoorbeeld niet beginnen te ijlen van de koorts.

Om mogelijke allergische bijwerkingen of bijwerkingen die pas op een lange termijn tevoorschijn zouden kunnen komen tegen te gaan, is het daarom noodzakelijk proefpersonen op te volgen.

Als je 7,5 miljard mensen wilt beschermen, mag je beter niet op één paard wedden'

[Kai Dallmeier, onderzoeksexpert Neyts-lab](#)

Dat vraagt tijd. Je moet ook garanderen dat elke productie van het vaccin aan even hoge kwaliteitseisen voldoet én bij verschillende mensen op dezelfde manier blijft inwerken. 'Oude dame of niet, huilbaby of wel, het vaccin moet het virus doden.

Eén vaccin voldoende?

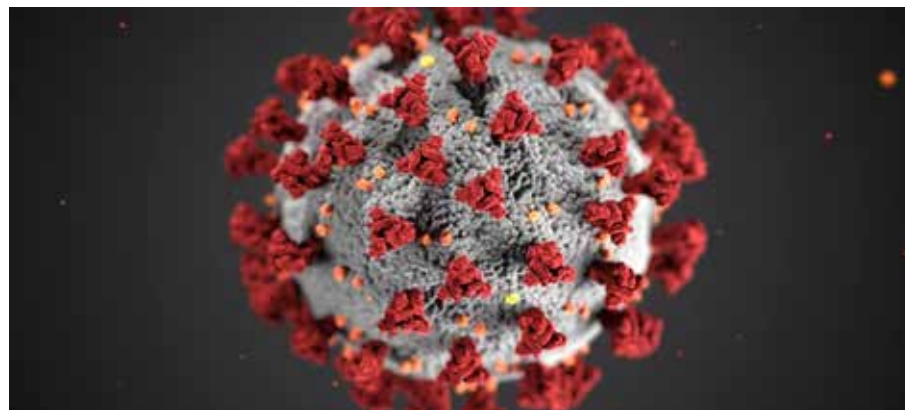
Op dit moment is er slechts één ernstig coronavirus in omloop en dat is het SARS-CoV-2. Bij het vergelijken van genetische informatie van geïsoleerde virussen uit patiënten overal ter wereld, worden er slechts kleine verschillen opgemerkt. Dus er wordt verwacht dat één vaccin voorlopig

voldoende zal zijn. 'We moeten bij SARS-CoV-2 niet tegen een *moving target* vechten, zoals het geval is bij de gewone griep', verduidelijkt Dallmeier.

Op lange termijn zal, door natuurlijke selectie, het virus waarschijnlijk evolueren naar een minder ziekmakende variant, verklaart Jochmans. Zieke mensen blijven in bed, waardoor het virus niet verspreidt. 'Hoewel dit op het eerste zicht in het voordeel van de mens speelt, overleven zwakkere varianten, lees verkoudheidsvirussen, zo in een populatie.' Kortom zal het benodigde aantal vaccins toenemen met het aantal mutaties.

Maar Dallmeier behoedt ons voor optimisme: 'Als we een vaccin zouden vinden dat werkt, dan is dat nog geen wondermiddel. Kijk maar naar de griep. Het kan dat we niet iedereen die ingeënt wordt tegen de ziekte kunnen beschermen. Deels uit gebrek aan voldoende dosissen, deels omdat niet elk vaccin even efficiënt werkt. Als je 7,5 miljard mensen wilt beschermen, mag je beter niet op één paard wedden.'

De weg naar succes is niet rechtlijnig. 'Er bestaat geen eenduidige manier om een immuunreactie op te wekken', besluit Dallmeier. 'Dit onderzoek zal maanden duren. Voor nu kunnen we enkel blijven geloven in onze technologie. Er zijn critici die zeggen dat het snelste vaccin op de markt niet noodzakelijkerwijs het meest effectieve is. Maar in deze crisis is alles wat enigszins helpt bijzonder welkom.' ☺

© CDC on Unsplash

Uit één stuk

Iemand beneemt zich van het leven en mensen hebben hun theorie klaar. 'Ze heeft het zelf gewild', of 'de ziekte nam over'. Het besef dat mensen niet uit één stuk bestaan, vraagt meer fijngevoeligheid.

door [Ana Van Liedekerke](#)

'Het grootste probleem in de filosofie', noemde Albert Camus zelfmoord. Maar je staat voor de kerk na de begrafenis en Camus is ver weg. Wie zich van het leven beneemt, moet ofwel bezeten zijn door een ziekte buiten zichzelf ofwel het zelf hebben gewild. Een problematiseren van dat 'zelf' is nauwelijks aanwezig.

Het is de erfenis van de Verlichting, waarin mensen zichzelf in handen nemen en rationeel hun leven vormgeven. Het ideaal is een assertieve zelf-bevestiging. Zodra we afwijken en onze persoonlijkheid niet meer bij elkaar krijgen, is dat een ziektebeeld. Falen wordt teruggebracht tot een les om jezelf beter te leren kennen. Een inherent en blijvend gevecht van met jezelf te botsen, kan niet gedacht worden.

De oude Grieken vatten die spreidstand dieper. Bij Plato bestaat de mens niet uit één, maar uit drie delen. Het gevecht dat je zelf levert met en tegen jezelf verraadt een gefragmenteerder beeld van een persoonlijkheid. Voor Aristoteles is de grootste tragedie niet een speling van het lot, maar die waarin je je eigen paden doorknipt.

'Willen' is dan evenmin eenduidig. 'Ik wil dood' is een uitspraak die niet onverzoebaar is met de uitspraak 'ik wil leven'. Dood willen omdat leven niet gaat, omdat het dood-graag willen leven niet gaat, is een paradoxale notie die alleen kan gedacht worden in een persoonlijkheid opgebouwd uit brokstukken. De wil is het meest omstreden filosofische concept. Maar iemand doodt zich, en uit de 'eenvoud' en radicaliteit van de daad denken mensen de eenvoud van de wil te kunnen afleiden.

Evenveel getuigt de radicaliteit van de onmacht, van dat het lijden allemaal te veel is om te kunnen denken, vatten, willen. Evenveel gaat het om niet,

niets willen. Net zoals een besef van het verschil tussen willen, kunnen en doen het verschil kan betekenen tussen leven en dood.

Dat geldt voor mentaal lijden in het algemeen. Een discours van ratio of pathologie is geen volledige omschrijving van hoe mensen als personen zijn: identiteit ligt semi-vast maar fluctueert en valt uit elkaar. Wie uit de carrousel van het leven stapt, doet dat niet louter door de verandering van een 'stofje in uw hersenen', noch louter door eigen rationele wilskracht.

Iemand doodt zich en uit de 'eenvoud' en radicaliteit van de daad denken mensen de eenvoud van de wil te kunnen afleiden

Polarisatie is in deze debatten letterlijk levensgevaarlijk. Laat plaats voor verschillende benaderingen van mentaal lijden naast elkaar. 'Erover praten' is gekatapulteerd tot het grote gebod bij mentaal lijden, maar dan moet er grondig nagedacht worden over manieren waarop gepraat kan worden. Herleid mentaal lijden niet tot componenten. Want mensen bestaan niet uit één stuk. Ze wilde dood, maar ze wilde leven.☺

Wie met vragen zit over zelfdoding, kan terecht bij de Zelfmoordlijn op het gratis nummer 1813 en op de site www.zelfmoord1813.be

De Splinter bevat een mening van de auteur. Ze bevat niet de mening van de redactie.

Studenten in het buitenland in het ongewisse na pandemie

Vlaamse universiteiten proberen naar best vermogen te communiceren met hun studenten in het buitenland volgens de meerderheid van de studenten die we spreken. Toch was de communicatie vaak verwarrend.

door [Julien Heylen en Pieter Jespers](#)

In crisistijden polst *Veto* - van achter de bureau - bij Vlaamse studenten in het buitenland: sommigen zijn verknocht aan het land waar ze studeren of stage lopen en blijven. Maar vele anderen zijn al terug naar België gekeerd op advies van hun onderwijsinstelling en van de regering. Toch verliep dat niet altijd even vlot: vooral met de communicatie schortte er hier en daar aanvankelijk wel wat.

Verrast door corona

In de VS, in New York, lopen Jonas M., student Politieke Wetenschappen aan de KU Leuven, en Jonas S., student Global Business Management aan de VIVES hogeschool in Brugge, stage aan de algemene afvaardiging van de Vlaamse regering. De coronacrisis is er minder snel voelbaar volgens hen. 'Het besef was eigenlijk pas echt tot mij doorgedrongen toen Trump zijn *travelban* voor heel Europa afkondigde', zegt Jonas M.

In Zweden drong het besef ook laat door zegt Lisa V.d.A., geschiedenisstudente aan de KU Leuven, vanuit Uppsala. 'Zweden doet eigenlijk niets, het neemt niet echt maatregelen.' En dat met toch al 2500 bevestigde besmettingen (*dit cijfer ligt intussen hoger, red.*).

Marie V.L. studeert Arabistiek aan de UGent en sinds eind januari aan het NVIC in Egypte, een participatie tussen acht Vlaamse en Nederlandse universiteiten in Caïro met de Universiteit Leiden als superviserende instelling. Ook voor haar kwam de communicatie vanuit België als een volkomen verrassing, vertelt ze: 'Mensen waren daar helemaal niet zo serieus mee bezig als hier in België.'

Ook in het Verenigd Koninkrijk schoot men veel trager in gang dan in België. 'Ik had wel angst voor besmetting,' zegt Chloë A., studente Rechten aan de KU Leuven, 'omdat men in Londen eigenlijk niets deed.' Zij volgt nu bijna een jaar les aan de Queen Mary University of London. Een andere student was minder gewaarschuwd door deze lakse houding. 'Ik voelde mij eerlijk gezegd helemaal veilig, totdat iedereen vanuit België begon aan te dringen om terug te komen', zegt Lukas H., student Internationaal Ondernemen aan de KdG Hogeschool Antwerpen.

Onder controle

Vanuit Vietnam - waar Sara C., studente Marketing aan Artevelde Hogeschool, een jaar studeerde en nu stage loopt in een bedrijf - horen we dan weer dat het coronavirus daar onder controle is. Er zijn veel minder besmettingen, al is de gezondheidszorg er wel minder kwaliteitsvol dan in België. Maar ook zij had de ernst van de situatie pas door toen ze berichten uit België te horen kreeg.

Maaïke D.G. loopt in Suriname stage als leerkracht secundair onderwijs Wiskunde en Informatica, samen met vier medestudenten van de UCLL, waarvan er twee lager onderwijs en de overige twee kleuteronderwijs studeren. 'Suriname handelt vooral preventief. Er zijn nu vier gevallen van corona', zegt ze. Scholen en niet-essentiële winkels zijn er toe, de grenzen stilaan gesloten. Een beperkt aantal vluchten vliegt nog af en aan.

'De maatregelen werden eigenlijk eerder geno-

'Eerst mocht ik blijven op eigen risico, maar twee uur later klonk het: "Jullie moeten nu tickets kopen"'

Marie, student Arabistiek UGent

men in Polen dan in België', begint Sander V. I., student Internationale Politiek aan de KU Leuven, op vrijwillige stage op de Belgische ambassade in Polen. Op 6 maart al kondigde de Poolse regering een mogelijkheid tot quarantaine aan, waarna het hamsteren er vroeger begon dan hier in België.

'Heel onverwachts zagen we dat rekken plotse-ling leeg waren: bloem, deegwaren, beschuiten, toiletpapier', getuigt Sander. 'De maandag daarop namen de universiteiten hun maatregelen.' Net als in Vietnam zijn er minder besmettingsgevallen, maar is er wel de zwakke gezondheidszorg.

De ene dag blijven, de andere terug moeten keren

'Egypte is een land met enorm veel problemen, dus ik kan mij inbeelden waarom ze ons daar weg wilden', zegt Marie. Maar de communicatie was voor haar suboptimaal. Toen zij twee weken geleden bericht kreeg dat de lessen niet meer doorgingen, leek het nog 'een dag of twee geen school'. Wanneer dan plots de boodschap - opgedragen vanuit Leiden - kwam dat alle lessen van het semester geannuleerd waren en ze onmiddellijk terug moest komen, was ze in de war.

'We kregen paniekmails van onze directeur met de boodschap dat we niet konden blijven', vertelt ze. Want "als het coronavirus hier uitbreekt, dan hebben de ziekenhuizen daar zeker niet de capaciteit voor om dat op te vangen" werd haar gemaild. Het stoorde haar vooral dat de boodschap snel veranderde. 'Eerst mocht ik blijven op eigen risico, maar twee uur later klonk het: "Jullie moeten nu tickets kopen."'

Ook bij Lukas werd de druk om te vertrekken van de ene op de andere dag een stuk groter. Op 14 maart kreeg hij te horen dat enkel stagiairs en buitenlandse studenten in landen met een zwakke gezondheidszorg meteen terug dienden te keren naar België. De dag daarna werd plots meegedeeld dat ook alle anderen op buitenlandse stage best terugkwamen.

De communicatie die hierop volgde verliep dan weer wel vlot: 'Ik werd opgebeld door een medewerker van de hogeschool om mijn vertrek op te volgen. Die vroeg waar ik zat, hoe ver ik stond met het boeken van mijn ticket en wanneer ik zou aankomen in België.'

Eenheidsworst

Maaïke ervoer ook communicatieproblemen. Zelf heeft ze geen persoonlijke mails gehad tot ze zelf contact opnam, maar ook haar collega's van het kleuteronderwijs niet. 'Maar die van de lager-schoolopleiding werden meteen gebeld om te spreken dat ze zo snel mogelijk naar huis moesten komen.'

Het meest vervelende vond ze dat informatie snel kon veranderen, via algemene mails verliep, en voor haar medestudenten dan nog eens verschillend was: 'We studeren allemaal onder UCLL en alle drie de groepen hebben verschillende richtlijnen gekregen of verschillende boodschap-

© Simon Van Buggenhout

pen qua strengheid.'

Sara moest het ook stellen met algemene mails. Twee weken geleden kreeg ze voor het eerst een mail van Artevelde met de melding dat alle lessen in België waren opgeschort. Pas na enkele dagen liet Artevelde weten wat men, op basis van het advies van de overheid, voor haar in petto had.

Dat was verwarrend, zegt ze: 'Ik kreeg plots allerlei mails die aan alle studenten gericht waren, omdat ze zo snel mogelijk iedereen wilden informeren.' Ze skypete met haar coach, want 'die was direct bereikbaar'. Uiteindelijk besliste ze samen met haar ouders dat ze er veilig was voor lange tijd.

Bij Chloë zien we opnieuw hetzelfde stramien: 'We hebben contact gehad met je partneruniversiteit en momenteel is het nog niet nodig om terug te keren', kreeg zij te horen. Twee dagen later ontving ze een heel andere mail. 'Er stond niet echt in dat ik terug moest komen, maar het was wel duidelijk dat het geen goede optie was om te blijven.'

Ze moest ook zelf een mail naar de Erasmusdienst van Rechten sturen voor een bevestiging dat ze in België kon afstuderen. Haar vragen werden nadien wel snel beantwoord, maar de aanvankelijke communicatie was chaotisch. 'Het enige is nu nog de examens. Daar hebben we echt nog geen flauw idee van hoe die gaan verlopen. Maar het geeft wel wat stress', geeft Chloë nog mee.

Toch niet al kommer en kwel

De KU Leuven zond, namens rector Luc Sels, ook algemene mails aan alle studenten in het bui-

Chloë moest zelf een mail naar de Erasmusdienst sturen om te weten te komen of ze in België kon afstuderen

tenland: eerst een met vier scenario's, waarover we vorige week berichtten. Nadien volgde een mail dat enkel de studenten die lange tijd 'veilig en comfortabel' waren, op hun studie- en/of stageverblijf mochten blijven.

Lisa was dan ook blij met de communicatie: 'Eergisteren vroegen ze nog of er iets veranderd was aan de situatie en of alles in orde was of ik iets nodig had.' Toch had ook zij, net als Chloë en Maaïke, niets ontvangen van de stagecoördinator in Leuven op de algemene mails na.

Veel commentaar valt er bij Jonas M. en S. evenmin op te merken over de communicatie van de universiteit. 'Ik vind eigenlijk dat de KU Leuven dat redelijk goed heeft gedaan', zegt Jonas M. Hij werd eerst via e-mail aangeraden om terug te komen naar België, uit voorzorg dat dit later bemoeilijkt zou worden. Vervolgens werd hij in contact gebracht met zowel de faculteit Sociale Wetenschappen als een speciale dienst voor corona aan de KU Leuven om de details te bespreken.

De student beslist

Uiteindelijk beslisten alle studenten zelf of ze bleven of niet; de instellingen kunnen hen niet verplichten. Lisa, Sara, Maaïke en Jonas M. bleven. De rest keerde terug. Bij Maaïke was er wel

nog een haar in de boter. Ze stuurde uiteindelijk zelf nog een mail dat ze zou blijven.

'Toen kreeg ik de vraag of ik wou skypen. Ze zeiden me dat iedereen wegging en tegen mijn zin heb ik dan omgeboekt.' Dat kon nog gratis, maar extra kosten moest ze zelf betalen. Omdat er zoveel mensen teruggingen waren alle normale vluchten weg en zou ze 1800 euro extra hebben moeten betalen. Daarop boekte ze weer om naar haar oorspronkelijke vlucht en besloot ze te blijven. 'Maar twee van de meisjes hadden omgeboekt voor respectievelijk 1000 en 530 euro en konden dan niet meer terug omboeken zoals ik.' Wat ook opvalt, is dat bijna alle studenten hun stages of studies in principe succesvol kunnen afronden, dikwijls online. Sara: 'Ze nemen op mijn werkplek de temperatuur, we dragen maskertjes en wassen onze handen geregeld. Dat lukt eigenlijk allemaal perfect hier.'

Hierover loopt de communicatie dus een pak vlotter. Al zijn vooral de examens nog een groot vraagteken.⊗

De gesprekken vonden anderhalve tot een halve week plaats voor publicatie. Sommige gegevens zijn dus verouderd. Zo werkt Sara in Vietnam ondertussen bijvoorbeeld van thuis uit.

Vlaams Talenplatform stapt met plan naar de minister: 'Willen geen Nederlandse situaties'

Het Vlaams Talenplatform, dat de talenopleidingen in het hoger onderwijs verenigt, diende deze maand een plan in voor de toekomst van het taalonderwijs. Noodzakelijk, want de situatie is penibel.

door [Ana Van Liedekerke en Emiel Roothoof](#)t

Taal- en schrijfvaardigheid gaan achteruit en het prestige van taalonderwijs is ondermaats. Het hoger onderwijs kampt met sterke dalingen van de studentenaantallen in taalopleidingen. Bij de bachelor Taal- en Letterkunde gaat het sinds 2009 om een daling van veertig procent.

Inbreken in het regeerakkoord

'Er zijn al langer platformen en constellaties die zich over de problematiek buigen', zegt Rik Vosters, professor Nederlandse Taalkunde aan de VUB en lid van de kerngroep van het Vlaams Talenplatform. 'Maar sinds anderhalf jaar is het besef gekomen dat we op een georganiseerde manier moeten samenwerken om de kar te keren.'

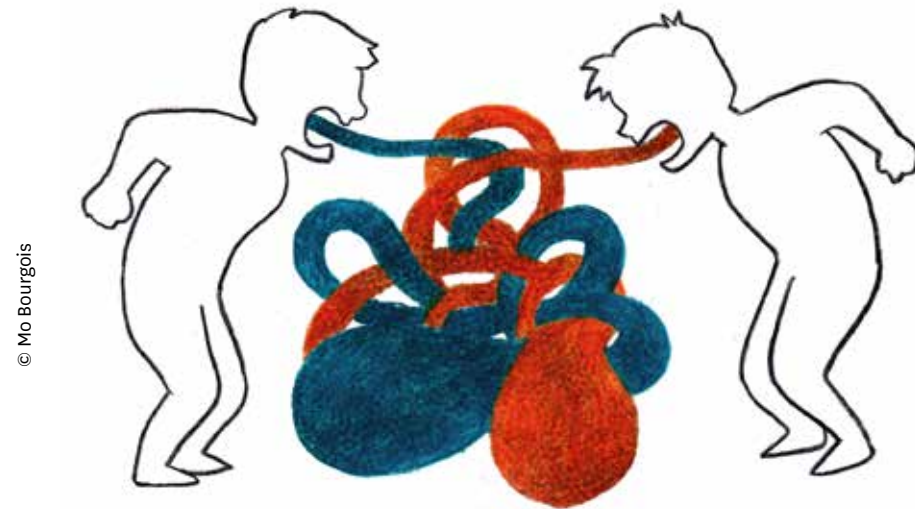
Het Vlaams talenplatform werd oorspronkelijk opgericht met alle universitaire partners, sinds enkele weken ook met vertegenwoordigers van de hogescholen. 'We wilden inbreken in de regeeringsonderhandelingen', zegt Vosters. Met succes: de noodzaak van een talenplan werd opgenomen in het regeerakkoord.

Het platform werd in januari dit jaar in de Vlaamse commissie Onderwijs gehoord. Op twaalf maart dienden ze hun input voor een talenplan bij de minister in. 'Nu is het afwachten wat Ben Weyts doet', zegt Liesbeth Heyvaert, vicedecan Taal- en Letterkunde aan de KU Leuven en drijvende kracht van het Talenplatform.

Vicieuze cirkel

Bij de input worden de dalingen in studentenaantallen als startpunt genomen: 'Dat kan egocentrisch lijken,' zegt Heyvaert, 'maar daar vertrekken de problemen. Als wij onvoldoende mensen binnen krijgen, zijn er minder goede mensen die doorstromen naar het onderwijs. Dat onderwijs levert op zijn beurt nieuwe mensen af die talen studeren.'

In Nederland heb je ondertussen slechts één professor Franse Letterkunde, meldde het Leidsche dagblad in februari; in 2019 schraptte de Vrije Universiteit Amsterdam haar opleiding Nederlands. 'De situatie in Nederland is nog veel

© Mo Bourgois

erger', stelt Vosters. 'Daar zie je echt de gevolgen van een gebrek aan beleid.'

'In het SO is STEM veeleer vragende partij om in te zetten op een sterke combinatie van STEM en Talen'

[Johan Tollebeek](#), decaan Letteren KUL

Een vicieuze cirkel dus, waarbij gewezen wordt naar de situatie in het secundair onderwijs: 'Daar zit de kern van het probleem. Een watervalsysteem zorgt ervoor dat mensen nauwelijks op een positieve manier voor taalopleidingen kiezen', zegt Heyvaert. Eerder dan taal als sterkte wordt taal een optie voor mensen die geen wiskunde willen volgen. 'Er zitten weeffouten in het systeem. Geen enkele richting zet uitsluitend in op talen.'

Secundair talenonderwijs moet anders

Het talenplatform luisterde naar frustraties uit vele hoeken. 'Taalleerkrachten komen mijn

kantoor binnen gewandeld', zegt Heyvaert, die spreekt over veel frustraties. Het prestige van talen is daar een van: 'Als je als taalleerkracht op een deliberatie een onvoldoende van een leerling voor je vak aankaart, wordt de leerling vaak toch gedelibereerd.'

'Bij wiskunde, bijvoorbeeld, wordt daar veel vaker rekening mee gehouden. Dat werkt enorm demotiverend.' Leerlingen voelen dat en spannen zich minder in.

Daarnaast is er onduidelijkheid over adviezen die leerkrachten krijgen van pedagogische begeleidingsdiensten: 'Veel leerkrachten stoppen omdat ze dingen moeten doen waarvan ze na dertig jaar ervaring in het onderwijs weten dat ze niet werken.'

De problematiek heeft niet alleen een invloed op talen in het hoger onderwijs, maar op het hele veld. 'Van vicedecanen aan alle faculteiten horen we dat studenten een basiskennis lees- en schrijfvaardigheid missen.'

Taal als middel en doel

Een toenemend utilitair discours doet het imago van talen geen goed: 'Ouders hebben het idee dat je een opleiding moet volgen waarvan het heel duidelijk is wat je er daarna mee kan doen', zegt Heyvaert. Ook door de focus op STEM-richtingen komt taal minder in de kijker. Al wil het talenplat-

form zich zeker niet tegen STEM profileren, zegt Heyvaert: 'We voeren eerder dezelfde strijd.'

Jo Tollebeek, decaan Taal- en Letterkunde aan de KU Leuven beaamt: 'De tegenstelling tussen STEM- en talenopleidingen wordt te vaak benadrukt. In het Secundair Onderwijs (SO) is STEM veeleer vragende partij om in te zetten op een sterke combinatie van STEM en Talen.'

Het talenplatform probeert een gebalanceerd

intrekt om een les op het terrein van zijn of haar onderzoek te geven), of de Dagen van het Literatuur- en Taalonderwijs (waarop leerkrachten kennis maken met nieuwe ontwikkelingen).' Zulke initiatieven zouden nu worden opgeschaald naar Vlaanderen, zegt Heyvaert.

Ook het basisonderwijs wordt herbekeken, waar leerkrachten zich vaak niet meer geplaatst voelen om Frans te geven.

'Een watervalsysteem zorgt ervoor dat mensen nauwelijks op een positieve manier voor taalopleidingen kiezen'

[Liesbeth Heyvaert](#), onderwijsdecaan Letteren KUL en drijvende kracht Talenplatform

antwoord te geven, zegt Vosters: 'Het is een evenwichtsoefening waarbij we enerzijds het economische belang onderstrepen.' Zo is de arbeidsmarkt grote vragende partij voor meer nadruk op talen. Er is een lerarentekort en vacatures met taaleisen raken niet ingevuld. VBO, Voka en UNI-ZO ondertekenden mee een opiniestuk en dringen aan op actie.

'Anderzijds,' vervolgt Vosters, 'wil je taal niet reduceren tot iets wat louter nuttig is. Je houdt je in de eerste plaats niet bezig met literatuur om daar later je brood mee te verdienen, maar omdat je daar als mens rijker van wordt.' Het een sluit het ander ook niet uit: 'Door in te zetten op taal als middel, gaan mensen taal als doel ook appreciëren.'

Terug aantrekkelijk

Om taalonderwijs terug aantrekkelijk te maken voor jongeren en ouders, vragen beide taalplannen om meer monitoring van taalleerkrachten en een professionalisering van de taalleerkracht – het aantal taalleerkrachten zonder het juiste talendiploma steeg in Vlaanderen van 15 naar 21 procent.

Vakdidactisch moet meer inhoud worden geboden: zaken die taalvakken leuk kunnen maken, zoals literatuur en debat, moeten nu te vaak het onderspit delven. 'De specialisten taalverwerving binnen het Talenplatform bereiden een groot onderzoek voor over vreemdetalendidactiek', zegt Vosters. 'En we plannen contacten met uitgevers om uitdagende en aantrekkelijke handboeken aan te bieden.'

Dat gaat hand in hand met veranderingen in het curriculum. Wijzigingen in de eerste graad zijn al doorgevoerd. 'Qua balans is het nu veel beter', zegt Vosters. 'Maar dan mogen de uren Frans en Nederlands natuurlijk niet worden afgebouwd. Meer bereiken in minder tijd is het laatste dat we willen.'

Het hoger onderwijs wil meer uitwisselingen met het secundair onderwijs. Dat gebeurt nu al, vertelt Tollebeek: 'We hebben veel energie gestoken in nieuwe rekruterings- en oriënteringsinitiatieven, zoals Scholar@School (waarbij een taal- of literatuurwetenschapper van de faculteit de klas

Cultuurverandering

'Het feit dat je historisch met veel hogere studentenaantallen zat, toont dat het potentieel er wel is', zegt Vosters. Heyvaert verwijst naar Wallonië, waar taalopleidingen het helemaal niet slecht doen. Integendeel: 'Het verwondert ons. Mogelijk is het een cultureel verschil.'

Luister je naar de RTBL (de Waalse Radio 1), dan opent een schrijver nog steeds de dag. In Vlaanderen moet je daarvoor naar Klara schakelen. Maar het is een werk van lange adem. 'Onze taak is een cultuurverandering', stelt Mike Hannay, die in Nederland voorzitter is van het Talenplatform. 'Mensen anders doen denken over de rol van taal is een langetermijnkwesitie. Daar kunnen we de resultaten nu nog niet van meten.'

© Mo Bourgois

Nederlandse toestanden: 'Kenniss gaat verloren'

In Nederland is het erger gesteld met het taalonderwijs dan in Vlaanderen. Tussen 2008 en 2018 daalden de inschrijvingen voor Nederlands aan de universiteit er met 61 procent. Mike Hannay, prof. em. Engelse taalkunde aan de Vrije Universiteit Amsterdam en voorzitter van het Nederlandse Platform voor de Talen, schetst de evolutie: 'De achteruitgang in aantallen is al meer dan tien jaar bezig.'

Het gaat dan om traditionele taalopleidingen, waar taal- en letterkunde worden bestudeerd. Anders dan in Vlaanderen zijn die niet als tweevakken systemen gestructureerd, wat deels kan verklaren waarom Nederland zo'n sterke daling in inschrijvingen voor Nederlands kent. Brede opleidingen, als international studies en European studies, zijn in Nederland dan weer zeer populair. 'Maar de aandacht gaat daarbij vooral uit naar taalvaardigheid en de kennis van de taal- en letterkunde dreigt verloren te gaan.'

'Een criticus zou kunnen zeggen: "Er is geen dalende lijn in taal, eerder een verschuiving in de context waarin je taal bestudeert." Ik zou hem voor een groot deel gelijk geven.' Tegelijkertijd gaat er wel degelijk specifieke kennis verloren. 'Je weet hoe dat gaat: op een gegeven moment vraagt iemand of je vijftiende-eeuwse Nederlandse letterkunde aan elke universiteit nodig hebt en wordt dat beperkt.'

Dat is al bezig, zegt Hannay: 'Toen ik in 1977 naar Nederland kwam, had je bij de opleiding aan de VU vakken als Oudengels en Middelen-gels. Vijftien jaar geleden zijn die al geschrapt. Zonder dat de opleiding verdwenen is, is de invulling van het curriculum de laatste veertig jaar ontzettend veranderd.' Vandaar de oproep van het talenplatform: 'Als je niets doet met de opleidingen, gaat er heel veel kennis verloren.'

De rationalisatie die men in Nederland al heeft doorgevoerd voor de kleinere talen, waarbij die vaak slechts aan één faculteit in heel het land worden gegeven, verergert de situatie. 'Wat het ministerie wil, is dat ook meer bekende talen zich op die manier efficiënter groeperen. Terwijl de geschiedenis leert dat als je afdelingen sluit dat niet betekent dat alle studenten zich concentreren in die ene afdeling.'

Ook in Nederland diende het talenplatform een plan in bij de minister. Door de coronacrisis zal de minister pas begin mei met de tweede kamer communiceren. Net als in Vlaanderen moet het secundair taalonderwijs volgens het talenplatform anders. Twee van de drie actielijnen (een campagne en een inhoudelijke verrijking) hebben betrekking op de scholen. Dat er in Nederland aparte ministers voor respectievelijk secundair en hoger onderwijs zijn, maakt de situatie er niet gemakkelijker op.⊕

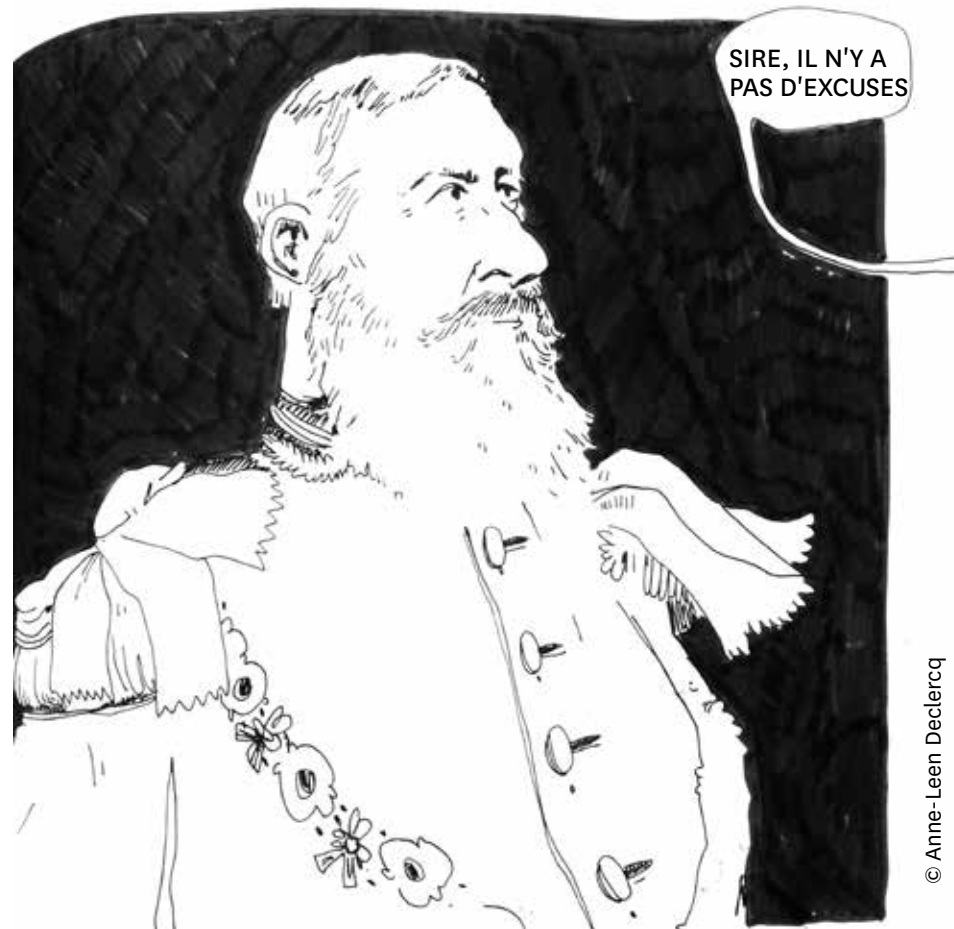
Leeg Leuven in beeld

© Bavo Nys

Nederland biedt koloniale excuses aan, België volgt niet

Volkomen onverwacht bood Willem-Alexander, koning van Nederland, op tien maart excuses aan voor het excessieve geweld van Nederlandse militairen in Indonesië. Deze excuses lijken voornamelijk pro forma.

door [Sjerenon Cörvers](#)

De spijtbetuyging van Nederland wekt wel - na het scherpe VN-rapport uit 2019 - vragen op over een officieel Belgisch excuus voor wandaden verricht in Congo.

Onder het juk uitkomen

Indonesiërs riepen in 1945 hun onafhankelijkheid uit. De reactie van Nederland was er geen om trots op te zijn. 200.000 militairen werden uitgestuurd om de revolutie de kop in te drukken. Pas op 5 mei 1949 erkende Nederland uiteindelijk het onafhankelijke Indonesië.

Een onderzoek uit 2016 wees uit dat er structureel en excessief geweld werd gebruikt, zelfs jegens jonge meisjes, bejaarden, kinderen en andere onschuldigen. Geschat wordt dat tussen de 25.000 en 100.000 Indonesiërs de dood vonden tijdens de Indonesische onafhankelijkheidsoorlog.

Koningin Beatrix, Willem-Alexanders voorganger wilde Indonesië in 1995 al excuses aanbieden. De regering was het daar toen niet mee eens, uit angst de veteranen die nog in Indonesië hadden gevochten tegen de borst te stuiten.

In 2005 beschreef de toenmalige minister van Buitenlandse Zaken Ben Bot dan ook hoe 'Nederland aan de verkeerde kant van de geschiedenis

stond'. Hij vermeed wel expliciet de term 'excuus', wederom om veteranen te 'beschermen'.

'Les excuses sont fait, pour s'en servir'

Nu vindt er dus voor het eerst een officieel excuus plaats van het staatshoofd. De meeste veteranen hebben vandaag de dag de eeuwige jachtvelden opgezocht, wat de excuses eenvoudiger, maar ook minder oprecht maakt.

Volgens Freek Colombijn, associate professor sociale en culturele antropologie aan de Vrije Universiteit van Amsterdam, zijn ze veel te laat om nog een serieuze impact te kunnen hebben: 'Verontschuldigen zijn nodig om het hoofdstuk af te sluiten, maar dit lijkt vooral voor Nederland belangrijk te zijn.'

De spijtbetuygingen die geuit zijn hebben betrekking op het nodeloze geweld. 'In Indonesië is men daar niet meer zo door geroerd', zegt Colombijn. 'Als dit onderwerp al besproken wordt in Indonesië, wordt vooral betreurd dat Nederland destijds de onafhankelijkheidsverklaring niet direct geaccepteerd heeft.' Willem-Alexander heeft op dat vlak wel een stap gezet: hij erkende de datum van 1945.

Om het hoofdstuk volledig af te sluiten zou er ook een excuus uit moeten gaan naar de veteranen - ook zij zijn slachtoffer geworden van het systeem. Hetgeen bemoeilijkt wordt nu er bijna

'De verontschuldigen van Verhofstadt en Michel gingen nooit over de schrijvende realiteit van het koloniale verleden'

[Idesbald Goddeeris](#), professor *Koloniale Geschiedenis aan de KU Leuven*

niemand meer kan getuigen. Het is dan ook een gemiste kans dat er geen dialoog meer kan plaatsvinden tussen veteranen, gedupeerden en de politiek.

De hand in eigen boezem steken

In 1885 werd op een Europese conferentie besloten dat Afrika verdeeld zou worden onder Europese landen. Eén deel werd privébezit: Congo kwam in handen van koning Leopold II. Wat volgde was een plunderoperatie van onmetelijke omvang.

De Force Publique, het koloniale leger, stond symbool voor het koloniale bestuur: de officieren zijn wit, de soldaten zwart. Vele Congolezen

worden aan het werk gezet op rubberplantages; zonder geldelijke vergoeding. In 1892 formuleert een officier van de Force Publique Louis Chaltin het als volgt: 'De inboorling houdt er niet van om rubber te produceren. Hij moet ertoe gedwongen worden.'

Motivatiestrategieën die ingezet werden verdienen geen schoonheidsprijs: tussen de vijf en tien miljoen mensen werden vermoord in ongeveer een decennium tijd; om over de martelingen zoals het afhakken van handen, neuzen en oren nog niet te spreken.

Geen algemene, oprechte excuses

De Belgische staat heeft tot nu toe elk algemeen excuus pertinent geweigerd. 'Excuses zijn goed, want zij zorgen voor meer bewustzijn over het koloniale verleden', aldus professor koloniale geschiedenis aan de KU Leuven Idesbald Goddeeris. Hij heeft echter ook bedenkingen: 'De verontschuldigen van Verhofstadt en Michel gaan telkens over zeer specifieke gebeurtenissen, en nooit over de schrijvende realiteit van het koloniale verleden.'

Hierover gaat het: in 2002 verontschuldigde premier Guy Verhofstadt zich voor de betrokkenheid van België bij de moord op de eerste Congolese premier Patrice Lumumba in 1961.

In 2019 bood Charles Michel dan weer excuses aan voor de behandeling van de métissen die destijds uit Congo bij hun moeders zijn weggehaald, en eind jaren 50, begin jaren 60 naar België werden overgebracht omdat zij zogezegd gevaar liepen in een onafhankelijk Congo.

Nog een lange weg te gaan

Toch waarschuwen sommige critici dat een algemene verontschuldiging kan leiden tot de vraag om herstelbetalingen. 'Wanneer België niet tot die betalingen over zou gaan, zijn excuses inderdaad nogal gratis', zegt Goddeeris.

Hij benadrukt dat de Congolezen niet zo zeer zitten te wachten op excuses, maar eerder op een vorm van toekomstgericht engagement zoals ontwikkelingshulp. 'Zij begrijpen niet waarom België, in tegenstelling tot bijvoorbeeld Frankrijk, de oud-kolonie volledig de rug heeft toegekeerd.'

'Het uiten van spijtbetuygingen kan bovendien leiden tot het sussen van het geweten om vervolgens niets te doen. Terwijl het juist zaak is om het gesprek over het postkoloniale debat voort te zetten.'

Dit moet voor hem niet alleen gaan over de publieke ruimte, zoals de Lumumba-pleinen en Leopold II-lanen, of over de restitutie van museumobjecten, maar ook over de verhouding tussen Noord en Zuid en de mentale restanten van kolonialisme, zoals racisme en discriminatie. ☺

© Anne-Leen Declercq

Leuven verbindt in tijden van social distancing

Het coronavirus domineert al weken het nieuws met slechte statistieken, maar er is een keerzijde aan de medaille. Of in de woorden van burgemeester Ridouani: 'Ook een crisis kan mensen verbinden.'

door [Emma Desmet](#)

Naar aanleiding van de coronacrisis en de daaraan verbonden strenge maatregelen ontwikkelde de Stad Leuven samen met de organisatie *Give a Day* het digitaal platform 'Leuven Helpt'. Het platform heeft als doel mensen die hulp nodig hebben in contact te brengen met vrijwilligers. Het initiatief schoot zijn doel niet voorbij en komt met 3322 reacties van 1490 vrijwilligers met gemak tegemoet aan de 120 mensen die tot nu toe om hulp vroegen. Dat lijkt niet bijster veel op 100.000 inwoners, maar de stad verwacht zich nog aan een stijging naarmate de crisis langer duurt.

Penvriend

Wanneer een Leuenaar hulp nodig heeft, kan je bellen naar een centraal nummer en de medewerkers van de stad doen de rest. Leuven vindt het belangrijk om iedereen te bereiken met dit initiatief, ook de meest kwetsbaren: 'Ik heb brieven rondgestuurd naar alle tachtigplussers in Leuven, zodat ook zij weten waar ze terecht kunnen', verduidelijkt Ridouani.

De hulpvragen zijn zeer uiteenlopend vertelt de burgemeester: 'Het gaat om te beginnen over de zeer praktische zaken zoals boodschappen doen of naar de apotheek gaan, maar evengoed wordt er gevraagd naar een babbel of een brief. Sommige mensen zijn eenzaam of angstig; het kan dan helpen om eens iemand te horen en het hart te kunnen luchten.'

Nadat het platform de vrijwilligers en hulpbehoevenden heeft verbonden, is het van belang onderling goede afspraken te maken. Dat zegt ook Kato Verhoeven, studente Sociaal Werk aan de UCLL, die zich inzet voor Leuven Helpt: 'Alles gebeurt op basis van vertrouwen, want de personen die hulp zoeken hebben vaak ziekteverschijnselen. Ik zet de boodschappen dus af voor de deur en communiceer verder via WhatsApp.'

Iedereen helpt: van psycholoog tot student

Het idee van een digitaal platform is ondertussen overgenomen door 170 gemeentes

Naast de hulpvragen is ook de groep vrijwilligers zeer gevarieerd. Buurtwerkers, wijkagenten en sociale organisaties ondersteunen het platform. 'In de groep vrijwilligers zitten allerlei profielen, zelfs gespecialiseerde mensen zoals psychologen en sociaal werkers', legt Ridouani uit.

Ook studenten dragen hun steentje bij. Zo zetten naast Kato zich bijvoorbeeld studenten geneeskunde en verpleegkunde in voor het platform. Via Leuven Helpt worden ze naar zorginstellingen geleid. Daarnaast doet de KU Leuven mee door een bericht te verspreiden met de vraag naar studenten die kunnen babysitten op kinderen van ouders die in moeilijkheden zitten. 'Veel van mijn vrienden zetten zich in voor een van de initiatieven', vertelt Kato.

Wat hierna?

Na Leuven ging de bal aan het rollen voor de rest van het land. Het idee van een digitaal hulpplatform is ondertussen overgenomen door 170 andere steden en gemeentes. Ridouani is dan ook zeer trots op het werk dat zijn stad levert: 'Het hele opzet werkt enorm verbindend. Zelfs in een heel moeilijke tijd merk je dat mensen het beste van zichzelf geven.'

Volgens menig viroloog is het einde van deze crisis nog niet in zicht en daar bereiden ze zich bij Leuven Helpt op voor. Ze zijn dan ook van plan het platform uit te breiden waar nodig. Maar ook wanneer dit alles voorbij is, kan het platform blijven bestaan om Leuenaars te verbinden. 'Dit project bewijst dat samenwerking loont en dat er enorm veel solidariteit heerst onder de mensen. Ongelooflijk straf', concludeert Ridouani. ☺

Danser LAURINE MUCCIOLI: 'Het is een prachtig gevoel om schoonheid te creëren'

Ze danst sinds haar derde. 'Mijn moeder was professioneel danser en leerkracht en leerde mij dansen. De passie brak al vroeg door en groeide doorheen de jaren.'

door Mathilde Dams

Laurine is geboren in Frankrijk, waar ze nu ook - via afstandsonderwijs - studeert. De Belgische studenten komen er maar pas mee in aanraking, maar zij heeft al langer ervaring met online lessen. Nu werkt Laurine in België maar tussendoor leefde ze in San Marino, Cannes en Londen. Door de telefoon hoor je haar enthousiasme over haar danscarrière en haar toekomstplannen.

Hoe belandde je als danser bij Opera Ballet Vlaanderen?

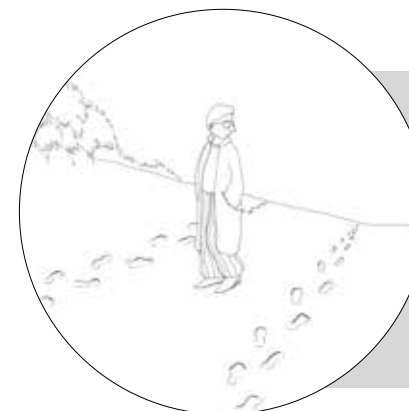
Laurine Muccioli: 'Vanaf mijn tiende ging ik naar school in Cannes, vanaf mijn veertiende volgde ik les aan de Royal Ballet School in Londen. De meeste dansers gaan op internaat, het komt niet vaak voor dat je een gerenommeerde school in je buurt hebt.'

'En of je problemen hebt of niet: je moet er mooi uitzien, esthetisch'

'De laatste jaren moet je heel fit zijn en word je erg voorbereid op de audities. Je moet er veel doen om aangenomen te worden, *it does not come like that*. Ballet Vlaanderen is een wereldwijd bekend gezelschap, er zijn veel dansers die erbij willen. Het is een van de gezelschappen waarvoor ik altijd extra interesse had.'

Daarnaast studeer je ook, hoe loopt dat?

'Aan de Royal Ballet School in Londen behaalde

VAN 'T PADJE

Aan de universiteit lopen vele interessante mensen rond die niet noodzakelijk het modeltraject volgen. In de reeks 'Van 't padje' laten we telkens een student opdraven die een atypische piste bewandelt.

ik mijn drie A-levels, waardoor ik me kon inschrijven aan de universiteit. Toen ik op mijn twintigste geblesseerd raakte, en me verteld werd dat ik een jaar of twee niet zou kunnen dansen, vond ik het een prima moment om hogere studies aan te vatten.'

'Ik zit nu in het derde jaar van de studie sport- en bewegingswetenschappen. Ik heb de studie gekozen omdat ze zo goed aansluit bij de balletwereld. We leren over anatomie, fysiologie, biochemie, etc. Dat is allemaal gelinkt aan het menselijk lichaam.'

'De combinatie ballet en studeren doet me goed. Hoewel ballet een zeer fysieke job is, moet je ook snel van geest zijn: je moet snel nieuwe dingen aanleren en je moet jezelf aanpassen aan de werkstijlen van verschillende choreografen. Door naast ballet te studeren zorg ik ervoor dat mijn hersenen blijven aanstaan. Ik vind het fijn om verschillende dingen te leren.'

De dansers van Ballet Vlaanderen waren onlangs in New York, welk effect heeft reizen op je studies?

'Het leven van een danser vergt veel organisatie: ik werk op voorhand extra, of haal nadien in. Op tour kan je niet werken, maar het is een heel fijne periode voor een danser. Het geeft energie, het is een verrijkende ervaring, het is een opwindende tijd voor iedereen. We leren nieuwe zalen kennen, ontdekken nieuwe manieren van dansen en andere culturen. Toeren maakt een belangrijk deel uit van het dansseizoen.'

'Ook het publiek verschilt van land tot land. In de VS is het publiek gewoonlijk minder verlegen. In Italië houden ze meer van opera. Het verschilt, en als danser voelen we de verschillende energie van een publiek.'

Voor een rechtenstudent klinkt het wat als ver-van-mijn-bed-show. Hoe voelt het om schoonheid te creëren als job?

'Dat is een ongelooflijk gevoel. Ballet is een prachtige kunstvorm, al zijn er veel opofferingen voor nodig. Het is heel moeilijk om perfectie na te streven - niemand bereikt het ooit.'

'Het is ook fantastisch om dit in groep te kunnen doen: we kennen elkaar heel goed en kunnen iedere avond licht andere bewegingen maken, waardoor ieder optreden anders is. Dat is wat het boeiend maakt. Wanneer we een goede show dansen, en alles er eenvoudig heel mooi en esthetisch lieten uitzien, dan kan je zeggen: je hebt je job goed gedaan.'

Wat is het moeilijkst aan je beroep?

'Je wordt vaak beoordeeld; leraars willen alleen het allerbeste van je. Eigenlijk is het hard werken: iedere ochtend volg je balletles en doe je dezelfde oefeningen opnieuw en opnieuw. Je kan je gemakkelijk vervelen want de structuur van de les is telkens hetzelfde. Toch moet je gemotiveerd blijven. En of je problemen hebt of niet: je moet er mooi uitzien, esthetisch, en je mag er niet droevig of negatief uitzien.'

Hoe zorg je ervoor dat je gemotiveerd blijft?

'Ik stel iedere week een ander doel voor mezelf over wat ik wil bereiken. Dat wisselt telkens en zo word ik alsnar beter en beter.'

'Wanneer je bij een gezelschap danst, is het niet de job van een leerkracht om je te verbeteren. Je moet je eigen lichaam kennen: jij moet weten wat goed of slecht is voor je lichaam.'

Verschillende van jullie volgende shows zijn afgelast. Hoe probeer je fit te blijven in quarantaine?

'Het is moeilijk om je als actief persoon bezig te houden nu. Iedere ochtend zijn er live balletlessen op sociale media. Die kan je dan doen aan je barre als je er een hebt thuis, of anders aan een keukenkastje.' (lacht)

De prijs van zes Orvals

door Vincent Cuypers

Enige tijd geleden las ik in de *Avenir du Luxembourg* een stukje over een debat dat toen plaats had in Waalse politieke middens over de invoering van een soort Waalse zorgverzekering. Een Luxemburgs cdH-kopstuk stelde dat het jammer was dat de regering daar niet mee wilde verder gaan: de verzekering bood immers heel wat voordelen, 'voor per persoon niet meer dan de prijs van zes Orvals'. Die uitspraak getuigt van groot politiek inzicht: politici hebben de neiging met miljoenen en miljarden te gooien alsof het niks is, maar de gewone man gaat dat boven de pet. Wat zes Orvals zijn, weet echter elke Belg. Meteen kan men afmeten, naargelang zijn gebruikelijke consumptie, hoeveel avonden op café de zorgverzekering zou kosten, en uitmaken of ze dat waard is. Met de huidige gezondheids crisis, die cafés overal te lande gesloten houdt, is dat geld overigens meteen apart gezet.

Laten we er dus een gewoonte van maken politieke maatregelen uit te drukken in 'Orvals per persoon per jaar'. Ik zie slechts twee nadelen: Orvalbier heeft de neiging duurder te worden, naarmate men verder van de abdij verwijderd is - met name in Vlaanderen betaalt men gemiddeld wat meer voor het vloeibare goud - wat zou kunnen resulteren in gelijkaardige problemen als met de eurozone, waarbij een euro in één land meer waard is dan in een ander. Ook heb ik schrik dat, nu de ECB en de nationale regeringen hun *bazooka's* weer aan het afstoffen zijn om de economie overeind te houden, we ons wel eens zouden kunnen verslikken in het aantal flesjes gerstenat dat de middenklasse weer uit zijn mond zal moeten sparen - iets waar we beter nog niet te veel aan denken.

Toch geloof ik rotsvast in de magie van de trappist. Wanneer men zich op een zonnige zomernamiddag op het terras van *A la Nouvelle Hostellerie d'Orval* bevindt, met een glas bier en een boterham met abdijskaas, dan wordt het leven plots vanzelf een pak eenvoudiger.* En zo ook het bepalen van macro-economisch beleid. Men moet het maar eens uitproberen: van op dat terras bestuur je de wereld met niet meer dan een pen en een servet. Ook mag het duidelijk zijn dat een zorgverzekering uitbetaald in Orvals een goede zaak is voor de volksgezondheid. Ik herinner me immers nog goed wat mijn grootvader altijd zei: *'Un Orval chaque jour, éloigne le médecin pour toujours.'*

*Anderen zweren bij *A l'ange gardien*, het andere café, maar dat is betwistbaar.

Leven na Leuven: wat na studeren?

Voor veel laatstejaars staat vast dat ze in september niet terug naar het onderwijs gaan. Wat ze dan wél gaan doen, waar ze gaan wonen en met wie, dat blijven vaak grote vraagtekens.

door Mathilde Dams

Helena* getuigt: 'Ik heb zeven jaar gestudeerd. Ik heb twee diploma's en twijfel met welk ik aan de slag wil gaan. Ik krijg de indruk dat je nu al moet beslissen welke job je de rest van je leven gaat uitoefenen, terwijl ik helemaal niet weet wat alle opties zijn. Soms heb ik het gevoel dat ik een mentor kan gebruiken die mij nog veel zou kunnen leren.'

'Ik weet ook nog niet waar ik ga wonen; het was heel fijn om op kot te zitten met vrienden om je heen. Terug thuis gaan wonen is niet erg, maar ik woon heel erg afgelegen, het station is acht kilometer weg.'

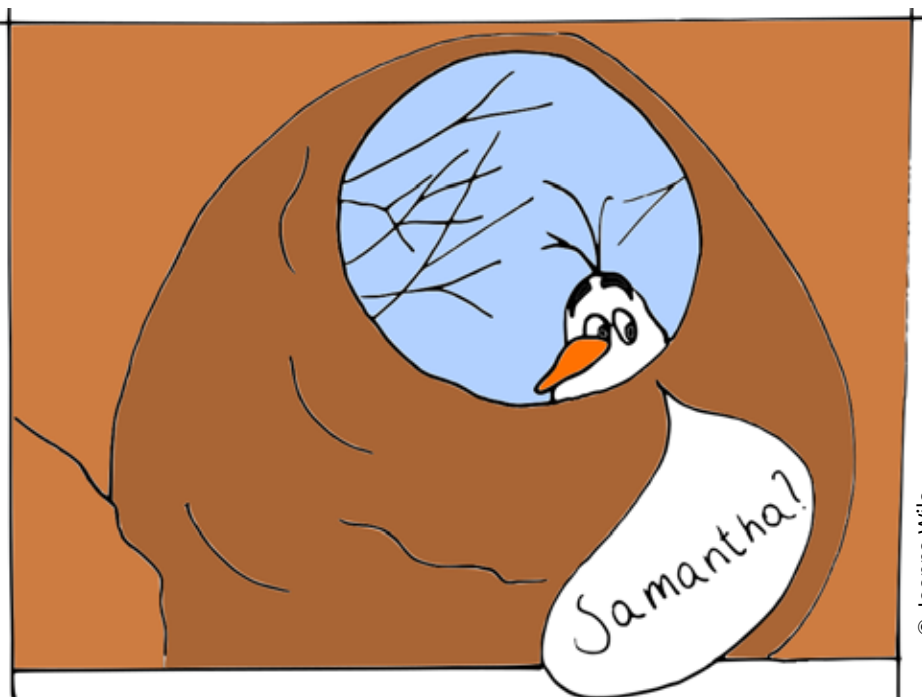
'Andere jaren had ik meer zekerheid: ik wist dat ik volgend jaar ging studeren en zelfs welke vakken ik zou opnemen. Nu is alles erg onzeker. Veel van mijn vrienden gaan een jaar reizen, maar dat durf ik niet. Sommige van mijn vrienden die ook afstuderen willen gewoon volgend jaar nog iets studeren en ze stellen die moeilijke keuzes zo uit.'

Helena is zeker niet de enige student die met twijfels zit in een maatschappij waarin de mogelijkheden eindeloos lijken. Professor ontwikkelingspsychologie Koen Luyckx legt uit: 'Vroeger stond het levenstraject van mensen veel meer vast na de middelbare school: de overgang naar de volwassenheid was directer. Vandaag zijn de (levens)mogelijkheden enorm toegenomen. Dat is positief voor de ene, maar werkt verlamdend voor de andere: op sommige studenten zal het veel druk leggen.'

Identiteitsverwarring

In de overgang naar volwassenheid doet er zich bij veel jongeren een fenomeen voor, dat van identiteitsverwarring. 'Identiteitsverwarring betekent dat je nog niet goed weet welke weg je uit wilt in je leven. Die leeftijd is net de leeftijd waarop veel jongeren de overgang maken naar de arbeidsmarkt', zegt Luyckx.

Wie na zijn studiekeuze op achttien jaar dacht van de twijfels af te zijn, heeft pech: 'Het is zeker niet zo dat het identiteitsvraagstuk stopt eens je van de middelbare school af bent', vertelt Luyckx. Aan de universiteit word je net geconfronteerd met andere opinies, terwijl je (ver) weg van huis

Veel studenten zien zich na hun studententijd geconfronteerd met een zwart gat

© Joanna Wils

bent. Op kot worden studenten zelfstandiger dan ze ooit waren in de middelbare school.

Ontknopen

Remedies heeft hij niet meteen voorhanden: 'Tot op een bepaald niveau is die verwarring iets wat we 'moeten' doormaken op weg naar de volwassenheid, of wat minstens verwacht wordt. Het is een zoektocht naar 'wie ben ik als persoon', en dan is het normaal dat je in bepaalde fases van het leven meer verward bent.'

Helaas is het onderzoek nog niet zo ver gevorderd. Luyckx maakt een onderscheid tussen oplossingen voor verschillende studenten: 'Sommigen die vastzitten hebben genoeg aan een paar diepgaande gesprekken, anderen hebben echt last van een identiteitsstoornis: zij kunnen baat hebben bij langdurige therapie.'

Over je verwarring spreken kan helpen: 'In gesprekken met anderen is vaak een meerwaar-

'Het identiteitsproces is uitdagender en duurt langer dan vroeger'

Koen Luyckx, ontwikkelingspsycholoog aan de KU Leuven

de, zo leer je je eigen perspectief beter kennen en merk je dat je niet de enige bent die er mee worstelt. Het kan een teken zijn van de overgang naar volwassenheid, wat we niet meteen als problematisch moeten bestempelen.' Belangrijk om te onthouden, vindt Luyckx, is dat het proces van identiteit uitdagender is dan vroeger en ook langer duurt dan vroeger.⊘

*Helena is een gefingeerde naam.

© Kaylan Saro

How do you do, fellow TikTokers?

Een overzicht van de app voor leken die zich afvragen wat in godsnaam een 'eboy' of een 'egirl' is en waarom miljoenen (vaak jonge) gebruikers nu plots klungelige dansvideo's willen maken.

door [Jeremy Van Weyenbergh en Jan Costers](#)

Heard it through the grapeVine

De komst van TikTok stond al langer in de sterren geschreven, maar de lancering van het sociale medium Vine op 24 januari 2013 was een eerste teken aan de wand. Online videoplatform YouTube, toen nog geen acht jaar oud, kreeg er een ware concurrent bij.

Het concept? Gebruikers konden video's plaatsen van maximaal zeven seconden, die mits enig succes snel viraal konden gaan door hun plaats te bemachtigen op de trending-pagina van de app. In tegenstelling tot voorganger Youtube, verplichtte Vine op die manier haar influencers om zich te focussen op korte, snelle content.

Dat zorgde al snel voor een nieuwe lichting aan online creators. Influencers zoals David Dobrik, Liza Koshy, Gabbie Hanna en de notoire broers Jake en Logan Paul hebben hun faam aan het platform te danken. Enkelen hielden zelfs 'tournees' waarbij - veelal minderjarige - fans grote sommen geld neerleggen, louter voor een selfie met hun idool.

TikTok stond in de sterren geschreven, Vine was het eerste teken aan de wand

Voor velen bleek Vine een platform om door te stromen naar grote broer YouTube, sommigen gingen zelfs samenwonen - denk maar aan *cringeworthy partnerships* zoals Jake Pauls Team 10 of David Dobriks Vlogsquad. Dat leidde tot een reeks aan ware telenevolla-situaties, waarbij influencers die een week eerder nog met elkaar poseerden op Instagram plots in dramatische online-vendetta's verwickeld raakten.

Enkelen slaagden er zelfs in om een grootse internationale carrière op te bouwen, zoals zanger Shawn Mendes. Bo Burnham kon dan weer door de app de stap van het jaren in kleine cafés optreden overslaan en heeft ondertussen al enkele zaalshows en een langspeelfilm op zijn conto staan.

RIP Vine, lang leve TikTok

Vine verdween redelijk abrupt nadat Twitter de app kocht en afsloot. Een van de troonopvolgers van de app was Musical.ly, waarbij - alweer - voornamelijk tieners filmpjes opnamen van zichzelf terwijl ze de grote hits van toen meezongen/lipsyncen - denk aan Despacito van Luis Fonsi en Closer van The Chainsmokers. Bekende liedjes en halfslachtige karaoke bleken een meesterlijk

recept voor wat ook nu de essentie is van de app.

Al is die app omgedoopt tot TikTok na de overname van een Chinees technologiebedrijf. Aan het concept veranderde er niet bijster veel: korte video's van mensen die vaak begeleid worden door een bekend nummer. Toch bleek de naamsverandering een meesterzet: anno 2020 heeft de app tussen de 500 en 800 miljoen gebruikers.

© Iris Maes

Status Quo

Dit nieuwe medium heeft overigens meteen een aantal *household names* in de rangen. Een lichting aan dansende tienersterretjes ging ook

wildvreemden kunnen staren naar een slapende minderjarige is verontrustend.

Een deel van het probleem is dat de app zo snel populair geworden is en er dagelijks zoveel con-

In het merendeel van de video's op de app voeren minderjarigen dansjes uit die neigen naar het uitdagende

al snel samenwerken onder de merknaam 'Hype House': zusjes Dixie (18) en Charli D'Amelio (15), Chase Hudson - bekend als 'lil huddy' - en Addison Rae (19) huurden samen met enkele andere tieners onder leiding van Thomas Petrou (21) een huis in Los Angeles om samen video's te maken en hun bekendheid op de sociale platformen te laten groeien. Hoewel de minderjarige leden niet echt wonen in het huis, wordt van hen verwacht dat ze er regelmatig over de vloer komen om aan hoog tempo TikTok filmpjes te maken.

Ook bedrijven hebben de populariteit van de app niet zomaar aan zich laten voorbijgaan: sterren zoals D'Amelio, die voor enkele video's zelfs samenwerkte met modehuis Prada, halen aan de lopende band gigantische bedragen binnen via sponsorcontracten. De app heeft via onder andere marketing en advertising momenteel een marktwaarde van 75 miljard dollar.

Voor de artiesten achter de liedjes van de bekende dansjes, kan een TikTok-trend dan weer de start zijn van hun carrière: artiesten zoals Lil Nas X en Doja Cat hebben hun populariteit veelal aan de app te danken. Die bekendheid vertaalt zich voor hen in streams op andere platformen zoals Youtube en Spotify, waardoor de artiesten wel onrechtstreeks inkomsten kunnen halen uit de app.

The dark side

Zonder enige controverse zou TikTok uiteraard de naam sociaal medium niet waardig zijn: de eerder aangehaalde Chase Hudson heeft al meerdere malen ophef veroorzaakt door het gebruik van het n-woord. In de zogenaamde *cancel culture* wordt elke influencer meteen onder het vergrootglas gehouden.

Maar ook de kern van de app blijft niet onbesproken. In het merendeel van de video's op de app voeren minderjarigen dansjes uit die neigen naar het erotische of uitdagende. Vanuit hun ogen is daar uiteraard niets mis mee, aangezien die video's voornamelijk bedoeld zijn voor generatiegenoten en dus deel uitmaken van hun seksuele beleving. Makers van filmpjes hebben evenwel geen controle over wie hun video's kan bekijken.

Gaandeweg zijn er daarom waarschuwingen gekomen naar hen voor het obscure type internetgebruikers die daarop afkomen. Zo zijn er TikTokers die zichzelf live streamen terwijl ze slapen. Misschien lijkt dat op het eerste gezicht onschuldig, maar de mogelijkheid dat duizenden

tent blijkt dat het onmogelijk is voor TikTok om alle inhoud te controleren - wat bij Facebook of YouTube veel meer het geval is. Hoewel er richtlijnen bestaan over wat er allemaal mag verschijnen in de video's, slijkt vooral de wet van het internet te gelden: als je lang genoeg zoekt, vind je wel wat je wil.

Controversieel of niet, de app wint elke dag aan populariteit. Zeker in tijden waarin mensen gedwongen binnen moeten blijven en zichzelf toch érgens mee moeten bezighouden.

Virale TikToks in tijden van corona

De kern van de app blijft dansvideo's zoals de Renegade - waar Charli D'Amelio bekendheid verwierf - de Wow en het al iets oudere Hit or Miss. Maar ook memes zijn een veelgekozen onderwerp. Die zijn zowel periodegebonden - met memes over het begin van het academiejaar of de feestdagen - maar volgen ook de internationale actualiteit. Begin dit jaar was het grootste onderwerp de mogelijkheid tot WO III en momenteel hoeft het niet te verbazen dat het coronavirus en hamstergedrag geliefkoosde thema's zijn.

Hoewel de memes vaak onschuldig bedoeld zijn en gewoon als vertier gemaakt worden, zijn die niet altijd zonder gevolgen. De *'skull breaker challenge'* bestond erin om de benen van je vrienden weg te stampen waardoor ze met hun achterhoofd op de grond terecht kwamen - wat herinneringen oproept aan de 'Tide pod challenge', waarbij mensen wasverzachter opaten. In beide gevallen raadden artsen de gebruikers af om deze trends te volgen.

Misschien proberen we binnenkort uit quarantainaanse verveling wel enkele van de dansjes uit

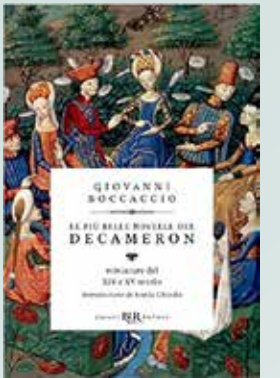
Dit soort aandachttrekkerij blijft gelukkig beperkt tot een marginale minderheid: de meerderheid van de content is een pak onschuldiger. Misschien proberen we binnenkort uit quarantainaanse verveling dan ook allemaal enkele van de dansjes uit. Wie weet ontdekken we binnenkort zo wel een TikTok-ster in ons midden.☺

© Anne-Leen Declercq

door [Emiel Roothoof](#) en [Oriane Lecluyse](#)

Op een bepaald moment gaan die sit- en romcoms ook vervelen. En nu je vastzit op kot of bij de mama, vallen er geen smoesjes meer te verzinnen. Hier een stevige portie cultuur, quarantaineproof.

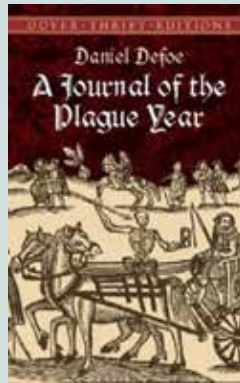
Decamerone - Giovanni Boccaccio

Wanneer Firenze plots geteisterd wordt door de pest, besluiten tien jonge Florentijnen uit te wijken naar het platteland. Om de tijd te verdoen, vertelt ieder van hen een verhaal, culminerend in een epische allegorie. Deze veertiende-eeuwse raamvertelling vormt samen met Dante's *La Divina Commedia* het literaire koningspaar van Italië. Wanneer men het heeft over *social distancing*, wordt het niet alleen heel eng, maar begin je ook meer en meer te denken dat Boccaccio in werkelijkheid Marc Van Ranst is.

Zandman - Nachtelijke kortverhalen van Radio 1

GEDURENDE ÉÉN WEEK DRAGEN Vlaamse acteurs en actrices elke avond hun favoriete kortverhaal voor. Maandag gaf Jan Declair *Het Verraderlijke Hart* van Edgar Allan Poe weg. Zomaar even dacht ik na de uitzending een kloppend hart in stilte te horen beven. Als mijn kleine ik - vroeg ik mezelf af - ben ik dit nog, die hier in mijn slaapkamer de stilte beluistert, of fluistert mijn

fantasie mij toe? Mocht je jezelf willen pijnigen met de suspense van elke adempauze, dan raad ik je aan de radio op te zetten van tien tot elf uur 's avonds. Of zomaar even de podcast Zandman te downloaden.

A Journal of the Plague Year - Daniel Defoe

In dit verslag van de Great Plague of London van 1665 beschrijft Daniel Defoe hoe de epidemie stilaan meer greep begon te krijgen op de grootstad. Aan de hand van getuigenissen, precieze beschrijvingen en exacte dodenaantallen, schept Defoe een sfeer die sterk gelijkt op de avondjournaals bij ons. Wandelend door de straten van Londen merkt hij op: 'It was a most surprising thing, to see those Streets, which were usually so thronged, now grown desolate.'

Google Kunst & Cultuur Archief

Schone kunsten bezoeken vanuit jouw luie zetel? In twee klikken vind je gratis het grootste online cultuurarchief. Typ je favoriete artiest, museum of stroming in de zoekbalk en selecteer je virtuele museumtour of collectie. Mijn aanraders: Frida Kahlo - acht hoogtepunten, vier exposities over Monet aan het Londen National Gallery Museum en een architecturale tour in het Guggenheim Museum in Bilbao. De link vind je hier.

La Peste - Albert Camus

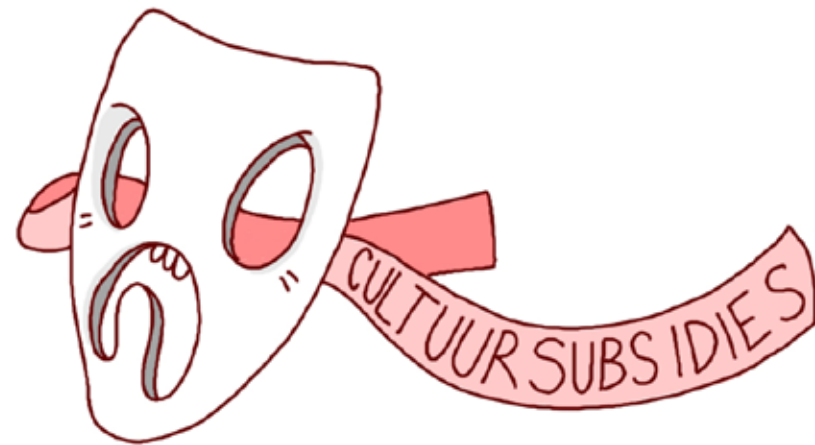
Toen mijn leesclub in februari *La Peste* besprak, werd meer dan eens smalend gealludeerd op de huidige corona-uitbraak. Wanneer men de filosofische roman nu ter hand neemt, vergaat het lachen ons wel. Camus wou met dit werk zijn 'filosofie van het verzet' tastbaarder maken. We lezen hoe iedereen zich op zijn eigen manier verzet tegen de willekeur van de bacil, een metafoor voor het leven. Nu klinkt Camus' pleidooi nog sterker: *révolte!*

artikel > 'We leven momenteel op hoop'

Corona zaait onzekerheid in de cultuursector

De coronamaatregelen zorgen voor financiële onzekerheid in de Leuvense cultuursector. Uitstel is vaak geen optie en veel artiesten glippen door de mazen van het net der overheidsvergoedingen.

door [Margot Delaet en Joanna Wils](#)

Het Leuvense culturele leven ligt volledig stil. Cultuurhuis STUK heeft al zijn evenementen tot 4 april bijvoorbeeld geannuleerd. De onzekerheid over de duur van de huidige maatregelen speelt hun parten: het is niet duidelijk of bepaalde evenementen nog voor de zomer kunnen doorgaan.

Officieel zijn alle evenementen tot 5 april uitgesteld of afgelast, maar: 'We gaan ervan uit dat die maatregelen langer zullen duren', zegt Mike Naert, artistieke en algemene directeur van het Depot. Momenteel zijn acht van de elf vaste medewerkers tijdelijk werkloos. De ticketafdeling is buiten werking gesteld en vragen rond terugbetalingen worden momenteel niet beantwoord.

'De tickets blijven gelden. Momenteel proberen we zoveel mogelijk evenementen te verplaatsen. Uiteraard zullen we tickets terugbetalen als evenementen niet doorgaan, maar we wachten met zulke beslissingen tot de rust is teruggekeerd.'

Ook 30CC verkiest uitstel boven afgelasting, maar in de praktijk is dat niet altijd haalbaar.

'Veel voorstellingen maken deel uit van tours of worden gebracht door buitenlandse artiesten. Bovendien moeten er ook zalen beschikbaar zijn. We leven momenteel op hoop', aldus Penders, de

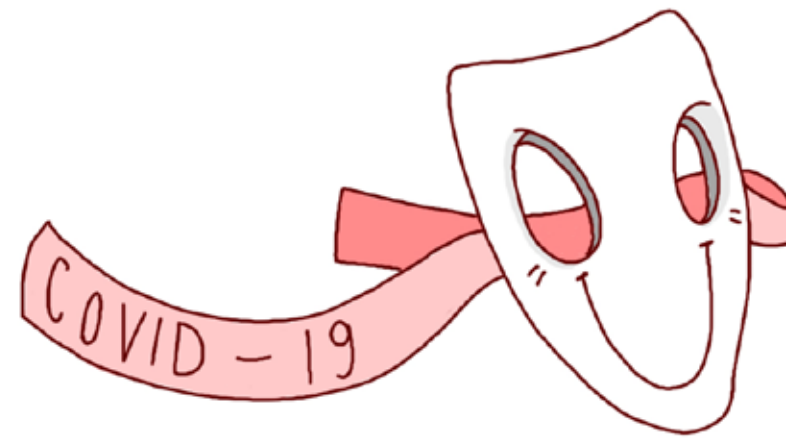
'Elke dag wordt er iets nieuws geannuleerd'

[Zoë Demoustier](#), verantwoordelijke In De Maak

persverantwoordelijke van 30CC. Het is de derde geïnterviewde die de uitdrukking 'koffiedik kijken' in de mond neemt.

Het nieuwstedelijk, het Leuvense stadstheater, repeteert voorlopig voort, weliswaar via videochat. 'We wachten op beslissingen van de Veiligheidsraad', zegt Tim Toubac, verantwoordelijke voor de publiekswerking. 'We hebben een tournee gepland in mei, maar zelfs voor voorstel-

© Anne-Leen Declercq

'We willen een globaal beeld krijgen van alle sectoren alvorens steun uit te delen'

[Denise Vandevort](#), *Leuvense schepen van Cultuur (SP.A)*

lingen in juni is er geen zekerheid.'

Zoë Demoustier, performer en verantwoordelijke van het platform In de Maak dat jonge makers meer zichtbaarheid wil geven, vertelt dat die onzekerheid emotioneel zwaar is: 'Elke dag wordt er iets nieuws geannuleerd.'

Artiesten in nauwe schoentjes

De financiële impact voor de artiesten blijkt niet te onderschatten. Volgens Naert zal de schade onmogelijk in te halen zijn: in het beste geval worden voorstellingen uitgesteld, maar dan vallen ze vaak weer samen met andere evenementen. 'Mensen gaan geen tien keer per week naar een concert.' Bovendien zorgen verschuivingen ervoor dat de eigen projecten van artiesten samenvallen, waardoor ze sowieso de helft van hun inkomen verliezen.

Toubac uitte zijn bezorgdheid over freelancers en Naert haalt specifiek de freelance techniciërs aan: 'Dat is een enorm grote groep die volledig zonder werk komt te zitten.' Met techniciërs wordt vaak kort op de bal gespeeld, waardoor de meesten nog geen contracten zijn aangegaan voor opdrachten in de komende maanden.

Hoewel de overheid al verschillende economische maatregelen heeft aangekondigd, vallen veel mensen in de cultuursector uit de boot. Freelancers die werken met korte arbeidscontracten kunnen niet terugvallen op tijdelijke werkloosheid of een andere compensatie. In het beste geval vallen ze terug op een gewone werkloosheidsuitkering, maar wie nog niet genoeg heeft gewerkt in het verleden, heeft ook hier geen recht op.

Zelfstandige freelancers kunnen aanspraak

maken op het overbruggingsrecht als ze hun activiteit voor minstens zeven opeenvolgende dagen moeten onderbreken in maart of april. Deze maatregel is reeds versoepeld in de Kamer, maar zelfstandigen die doorwerken maar minder inkomsten genereren, komen nog steeds niet in aanmerking.

Onzekerheid

De overheid focust zich voornamelijk op sectoren die hun activiteit noodgedwongen moeten stopzetten. Op die prioriteitstelling wordt vanuit sommige culturele hoeken begripvol gereageerd, maar toch is er vraag naar meer ondersteunende maatregelen: cultuurhuizen moesten vroeger sluiten dan cafés en sindsdien lopen artiesten onrechtstreeks enorme schade op.

State of the Arts, een organisatie die ijvert voor een betere omkadering van artiesten, creëerde een meldpunt om te polsen naar de financiële impact van de coronamaatregelen. Meer dan zeventienhonderd artiesten vulden de oproep al in. 'We willen voornamelijk de complexiteit van alle situaties aan de kaak stellen', vertelt Laura Smolders. Corona laat zich namelijk niet enkel voelen via geannuleerde voorstellingen, maar sijpelt het hele culturele proces binnen: van repetities tot vergaderingen over internationale samenwerkingen.

De oproep van Vlaams minister-president en minister van Cultuur Jan Jambon (N-VA) om ticketprijzen niet terug te vragen, dekt volgens Smolders maar het topje van de ijsberg: veel tickets zijn nog niet verkocht en ook andere inkomsten zullen wegvallen, terwijl al veel kosten zijn

gemaakt. Bovendien is het niet zeker dat dat geld tot bij de kunstenaars geraakt.

De organisatie wil dat de culturele sector opgenomen wordt in de globale economische noodmaatregelen, en dat er een duidelijk beleid komt. 'Momenteel is er nog heel veel onduidelijkheid over eventuele voorwaarden om aanspraak te kunnen maken op toekomstige vergoedingen.'

Wachten op een beleid

Die onzekerheid speelt niet enkel in de culturele sector zelf, maar ook op het stedelijk beleidsniveau. Leuvense schepen van Cultuur Denise Vandevort (SP.A.) bevestigt dat er een goed contact is met de cultuurhuizen, maar dat er voorlopig nog niets kan ondernomen worden. 'We willen een globaal beeld krijgen van de situatie in alle sectoren alvorens steun uit te delen.'

Momenteel is de situatie nog te onvoorspelbaar. De stad wacht op de maatregelen van de federale en Vlaamse overheid, en zal dan inspelen op wat Leuven nodig heeft. 'Onze beslissingen zullen dan in de lijn liggen van Vlaamse maatregelen. In elk geval zijn we bereid om steun te bieden aan wie daar nood aan heeft.'

Een duidelijke aanpak voor de culturele sector en freelancers is er voorlopig niet. Woensdag bevestigde Jambon in de Kamer dat de hinderpremie voorbehouden blijft aan mensen die gedwongen worden te sluiten door de regels van de Nationale Veiligheidsraad. Hij zei wel oog te hebben voor andere getroffen mensen, en vermeldde specifiek de freelancers en de culturele sector. 'Ik zal me inspinnen zodat er ook voor die mensen een regeling komt.'

Initiatief vanuit de eigen sector

In de tussentijd zitten veel artiesten en techniciërs dus zonder inkomen. Veel cultuurhuizen nemen zelf het initiatief en proberen hun kunst online te brengen. Zo kan je via 'Cinema ZED vanuit je zetel' online films huren. De Leuvense organisatie In de Maak organiseert een online archief met ingezonden voorstellingen of repetities van jonge theatermakers. 'Op deze manier proberen we jonge makers zichtbaarheid te geven, want de huidige maatregelen raken hen extra hard', aldus Zoë Demoustier, een van de verantwoordelijken voor het platform.

Demoustier begrijpt dat de prioriteit vandaag elders ligt. Wel hoopt ze dat de overheid na deze hele situatie beseft hoeveel belang mensen hechten aan cultuur. 'Op dit moment voel je hoe belangrijk films, boeken en muziek zijn voor het welzijn van mensen.' Ze ijvert voor een duidelijke, vaste uitkering waarop kunstenaars kunnen terugvallen en hoopt dat er binnenkort weer meer subsidies naar cultuur zullen gaan.

De vraag naar wat cultuurleefhebbers op dit moment kunnen bijdragen, beantwoordde ze met het delen van kunst en het geven van feedback. 'Laten we nu allemaal de tijd nemen voor dingen waar we anders geen tijd voor hebben.'

'Het zal mij worst wezen of Groen 10 of 12 % haalt: België moet Champions League spelen'

© Zourab Mousaev

NAVRAAG

Geen rust voor Kristof Calvo, federaal fractieleider van Ecolo-Groen. Tussen de debatten rond de regeringsverklaring en het plannen van een natuurwandeling door blijft hij zijn strijdvaardige zelve.

door Remo Verdickt en Maria-Laura Martens

We spreken Calvo de dag nadat Wilmès II haar beleidsverklaring heeft afgelegd. Ook Groen en Ecolo, beide nochtans in de oppositie, geven de minderheidsregering het vertrouwen én gaan akkoord haar speciale volmachten toe te kennen om de coronacrisis het hoofd te bieden. Dat vraagt om een woordje uitleg.

Hoe moet volgens u de oppositie met deze bijzondere machten omgaan?

Kristof Calvo: 'Ik denk dat in een crisis als deze geen meerderheid en oppositie bestaan. Ik ben een grote fan van Rutger Bregman, de Nederlandse historicus en auteur van De Meeste Mensen Deugen. Hij zegt: "Rampen en crisissen brengen het beste in mensen naar boven." Dat zou in de politiek ook zo moeten zijn. Wat nu gebeurt, is heel uitzonderlijk.'

We zitten nu wel met een centrum-rechtse minderheidsregering die zegt steun te bieden aan bedrijven, maar wat met de zelfstandigen en sociaal zwakkeren? Hoe gaan jullie er vanuit deze positie voor zorgen dat ook hun belangen verdedigd worden, terwijl jullie die bevoegdheden afstaan?

'Eén: het was natuurlijk beter geweest mocht er een volwaardige regering geweest zijn op het moment dat corona ons land heeft bereikt. De voorbije negen maanden is er daarin heel veel tijd verloren gegaan. Net daarom is deze samenwerking tussen de regering en het parlement nodig en op dit moment - helaas - de enige manier om ons land door deze crisis te loodsen.'

'Twee: parlement en regering zullen net door de afwezigheid van een meerderheid heel goed moeten samenwerken. Dat is een deel van de afspraak en ik vind dat eigenlijk wel positief. Om zo een mooie kant van politiek te laten zien en tot een meer volwassen relatie te komen tussen parlement en regering, die er in dit land niet altijd is.'

'En drie, er zijn inderdaad heel wat mensen die niet kunnen rekenen op sterke belangengroepen die het voor hen opnemen en die mogen ook absoluut niet vergeten worden; mensen zonder dak boven hun hoofd, zonder papieren of die het financieel moeilijk hebben. Het is voor ons cruciaal dat in deze periode ook het politieke antwoord heel solidair is.'

Opvang- en asielcentra moesten echter de deuren sluiten. Voor de mensen die nu op

'Als wij mensen vragen risico's te nemen op intensive care, dan moeten we dat ook politiek durven te doen'

straat komen te staan, lijkt onze maatschappij toch helemaal niet solidair? Waarom worden deze jobs dan niet als essentieel beschouwd?

'Dat is een van de dingen die wij aanklaarten in het kader van die samenwerking. Er zijn heel wat maatregelen die genomen moeten worden. Het is normaal dat nog niet alle antwoorden vandaag al klaar zijn. Het is ook een ongeziene crisis.'

'Het klinkt wat vreemd uit de mond van een politicus, maar ik heb ook wel empathie voor die moeilijkheden. Ik pleit voor een zekere mildheid, maar dat betekent niet dat die problemen vergeeten mogen worden. Integendeel. Stap voor stap moeten die dingen aangepakt worden.'

'Ik hoop dat deze periode ons aanzet om over de dingen na te denken, want ze leert ons eigenlijk ook veel over de toekomst. Hoe belangrijk onze gezondheidszorg is, hoe onmisbaar onze verplegers en leerkrachten zijn. Op dit moment is bijvoorbeeld de begroting even ondergeschikt, maar ik hoop dat we dit onthouden wanneer er straks weer belangrijke begrotingskeuzes worden gemaakt.'

Door de maatregelen zit u nu als fractieleider helemaal alleen in het parlement. Heeft u op zo'n moment het gevoel dat er wel heel veel op uw schouders komt te liggen?

'Je beleeft zo'n crisis in de eerste plaats als mens, waarbij je ook in je omgeving plots die symptomen ziet opduiken. Waarbij je ook geconfronteerd wordt met twijfels van vrienden en familie: de ene die wel moet gaan werken, de andere niet. Pas in tweede instantie beleef je zo'n crisis als politicus. Het zijn moeilijke omstandigheden, maar tegelijk kijk ik er wel naar uit om hopelijk goed te kunnen samenwerken. Net omdat mijn overtuiging is dat de Belgische politiek *tout court*, ook buiten corona, snakt naar meer samenwerking.'

F*ck de zijlijn (Calvos's recentste boek, red.)?

'Niet alleen dat. De regering is meer dan een jaar geleden gevallen en de Wetstraat heeft een

obsessie met de volgende verkiezingen en met campagne voeren. In alle eerlijkheid: ik heb het daarmee gehad. Hopelijk zorgt een ongeziene crisis ook voor meer samenhang in de politiek. Dat betekent niet het einde van ideologische tegenstellingen of van het debat, maar het zou wel het begin mogen zijn van meer samenwerking, empathie, mildheid en positiviteit.'

'Het is een heel verwarrende en onzekere tijd, maar tegelijkertijd is er die houvast van al die mensen die zich ongelooflijk hard inzetten. Als wij vragen aan mensen om risico's te nemen op intensieve zorg, dan moeten wij dat ook politiek durven te doen. Ik weet niet waar dit toe gaat leiden, maar het risico dat wij als politici met deze constructie nemen is vele malen kleiner dan het gevaar dat die mensen op intensieve zorgen lopen om anderen te helpen.'

U vertelde over uw frustratie met die typische Belgische gang van zaken...

... (onderbreekt) 'Het is geen typisch Belgische gang van zaken, België zelf is niet het probleem. Het probleem van dit land is participatie. Partijen die elkaar niets gunnen, in de loopgraven zitten, te veel de oude boeken lezen en oude tegenstellingen opkloppen. Ik geloof dat België werkt als wij dat zouden willen. Ik geloof zelfs dat dit land, een plek waar talen en culturen elkaar ontmoeten, eerder het model van de toekomst is dan van

'Wat corona wel aantoonde is dat de politiek, als we dat willen, in staat is tot heel grote beslissingen'

het verleden; eerder een verrijking dan een verarming.'

'Het probleem tussen de N-VA en de PS is niet het probleem tussen Vlamingen en Franstaligen. Ik put daar ook een stuk uit mijn eigen ervaring in onze gemeenschappelijke fractie van Ecolo en Groen. Ja, er zijn soms verschillen tussen Nederlands- en Franstaligen, maar er zijn ook belachelijk veel overeenkomsten. Ik heb het al eerder gezegd: alleen ga je voor even sneller, maar samen ben je al vrij snel verder. Dat is zeker zo voor een crisis, maar dat zou eigenlijk 365 dagen per jaar het geval moeten zijn.'

U heeft het over de interne strubbelingen in de Belgische regering, maar kan niet hetzelfde gezegd worden over Europa?

'Een crisis als deze toont aan dat de weg vooruit niet minder maar net meer Europa is. Met de Green Deal reikt Europa trouwens ook voor een stuk de oplossing nadien aan, voor de herlancering die we nodig hebben na wat toch wel een periode van recessie is. De grote uitdagingen van deze tijd gaan we alleen maar kunnen aangaan met een sterkere Europese integratie.'

Na een eerste periode van scepsis begreep men hoe ernstig het virus was. Ziet u dat besef van urgentie doorgetrokken worden naar de klimaatproblematiek?

'Ik denk dat je niet alles op één hoopje moet gooien. Als het nog gaat over corona: daar ben ik redelijk positief in. Oké, het heeft even geduurd voor de urgentie overal is doorgedrongen, en ja, er is wc-papier gehamsterd en er zijn onverantwoorde feestjes georganiseerd. Maar ik zie toch ook heel veel burgerzin en verantwoordelijkheidsgevoel.'

'Wat corona wel aantoonde, is dat de politiek, als we dat willen, in staat is tot heel grote beslissin-

gen. De manier waarop kan je natuurlijk niet toepassen op andere uitdagingen, maar het toont wel aan dat de samenleving heel maakbaar is en een sterke overheid en een politiek die knopen doorhakt heel belangrijk zijn.'

'Ik blijf ervan overtuigd dat een progressief beleid heel veel mensen kan overtuigen'

Maar ontmoedigt dat u net niet? Voor corona zijn nu die stappen op korte tijd gezet; waarom kan dat dan niet voor iets zo urgent als de klimaatproblematiek?

'Ik kan de twee dingen niet helemaal vergelijken. Je ziet corona niet, maar het is natuurlijk wel heel dichtbij en op heel korte termijn. De effecten van klimaatverandering zijn in ons deel van de wereld nog een stuk abstracter.'

'Ik zei al dat de vergroening van onze economie een heel belangrijk deel van de oplossing zal zijn voor de economische heropleving na de eigenlijke crisis. In onze strijd tegen klimaatopwarming kunnen we dan de mensen die nu door de strijd tegen corona hun baan dreigen te verliezen aan een nieuwe job helpen.'

In de coronacrisis zien we opnieuw duidelijk de stroom aan misinformatie en *fake news* op sociale media. Hoe gaat u daar de strijd tegen aan?

'In alle eerlijkheid: de impact van sociale media op democratie is een thema waar ik op dit

moment het meest over pieker en het meest over probeer te lezen. Ik ben zelf een kind van deze tijd en ben heel actief op de verschillende kanalen. TikTok laat ik nu wel aan mij passeren (*lacht*). Ik heb sociale media altijd omarmd en een manier gevonden om zaken dichterbij mensen, en zeker jongeren, te brengen.'

'Tegelijkertijd zie je ook wel meer en meer de achterkant van die vooruitgang. Er ontstaan gewoon twee democratieën. In de VS zie je dat duidelijk: de Republikeinen en Democraten hebben elk hun pagina's, mensen worden vooral gesterkt in hun eigen overtuiging en praten niet meer met elkaar. De algoritmes splitsen de opinies van onze samenleving en maken dat mensen vooral bevestigd worden in hun eigen overtuiging en dat empathie of de ontmoeting soms verloren gaat.'

Maken jullie zelf ook gebruik van bedrijven die jullie helpen mensen op sociale media beter te bereiken?

'Wij werken veelal met *in house* dingen. Er zijn natuurlijk ook bij ons mensen die op sociale media werken, maar als je de budgetten vergelijkt, dan zie je wel dat Groen eerder in andere dingen investeert vergeleken met andere partijen. Ik denk dat sociale media en democratie wel een van de kwesties is voor de komende tijd.'

'In de Kamer hebben wij daar nu net een reeks hoorzittingen over lopen in de Commissie Technologische Vraagstukken. Op dit moment is er veelal zelf-regulering van de platformen. Ik denk dat dat op termijn moet veranderen. Een evidente maatregel lijkt mij bijvoorbeeld het verbod om politiek te adverteren onder zestien jaar.'

'Men zou al moeten beginnen om toch voor een stuk de mogelijkheden voor politieke partijen en

© Zourab Moussaev

'Een les die ik trok: minder campagne voeren voor jezelf en je partij, en meer voor de politiek en het land als geheel'

hun budgetten aan banden te leggen. Ik erken dat een wereldwijd platform zich niet zo makkelijk laat reguleren. Doorgaans zijn er heel veel bepalingen over wat partijen wel en niet mogen doen. Digitaal is het eerder 'vrijheid-blijheid' en dat is niet altijd een goede zaak. Ik wil de creativiteit niet aan banden leggen, maar ik denk dat iedereen wel aanvoelt dat dat niet alleen positief is.'

De kiezers van Groen zijn veelal hoogopgeleide, milieubewuste mensen die in hun bubbel blijven. Hoe doorbreek je als partij dat algoritme?

'Dat is een goede vraag. Ik denk wel dat sterke overtuigingen en empathie voor de anderen goed kunnen samengaan. Mijn pleidooi voor empathie en ontmoeting is géén pleidooi voor het loslaten van je overtuigingen.'

'Voor progressieve partijen vormt het een uitdaging om letterlijk en figuurlijk dat gesprek weer aan te gaan. Dat betekent ook: qua thema's de juiste keuzes maken. Ja, er is onbehagen over migratie en de islam, maar dat is eerder het symptoom dan de eigenlijke oorzaak. De eigenlijke oorzaak is de sociaal-economische ongelijkheid en onzekerheid. Die bestrijden vormt dé grote uitdaging voor de politiek tout court en in het bijzonder voor de progressieve partijen.'

'Heel veel mensen die hard werken worden in onze economie daar niet langer voor beloond. Wat doen populistten? Zij organiseren die concurrentie: het is of mensen op de vlucht helpen of 'onze mensen' in armoede helpen. Progressieven moeten die concurrentie doorbreken en terug een project schrijven waarin iedereen vooruit kan. Maar, daarin wel die sociaal-economische zaken

zeer centraal plaatsen. Ook als je draagvlak wilt voor de strijd tegen klimaatopwarming ligt daar de sleutel. De sleutel is een samenleving die eerlijker is, die beter herverdeelt en hard werken meer belooft.'

U spreekt nu over beleid, maar is dat wel voldoende? Kijk naar Amerikaanse presidentskandidate Elizabeth Warren, die op beleidsvlak heel sterk onderbouwd was, maar toch geen groot deel van de bevolking kon bereiken. Vooral de mensen die op haar leken, kozen voor haar.

'Of vooral dat de mensen die niet op haar lijken niet op haar stemden. Dat is een heel confronterende vraag, ook voor mezelf. (*lacht*) Ik blijf er wel van overtuigd dat een progressief beleid heel veel mensen kan overtuigen. Dat is ook de reden dat ik zelf heel sterk heb aangedrongen op het vormen van een progressieve coalitie. Ik denk dat een progressief en eerlijk beleid de enige manier is om op korte, zeker middellange termijn de extremen terug te dringen.'

'In een recent interview met *De Tijd* verwees ik uitgebreid naar mijn eigen stad. Nog niet zo lang geleden was hier in Mechelen Vlaams Belang de grootste partij. In 2000 heeft men dan over de partijgrenzen heen de krachten gebundeld en de bezorgdheden van mensen au sérieux genomen, maar wel op een progressieve manier. Met succes. Onze stad is helemaal veranderd. Ze ziet er niet alleen maar mooier uit, maar er is ook veel meer vertrouwen in elkaar en in de overheid. Het VB is ondertussen een van de kleinste fracties in onze gemeenteraad en bepaalt niet meer de sfeer in Mechelen.'

'Progressieve partijen moeten hun eigen verhaal schrijven, met meer assertiviteit, minder misen en maren. Ze moeten meer grote dromen hebben, maar die dromen wel vertalen in heel concrete, betekenisvolle stappen voor mensen die hard werken. Grote dromen, kleine stappen is een combinatie waar ik heel erg in geloof. In mijn boek noem ik dat possibilisme. Zeker in een complex land als België is dat de manier om vooruit te gaan. Niet de revolutie prediken maar dag per dag concrete stappen vooruit zetten en het leven van mensen verbeteren.'

Wat zou u zeggen tegen jonge mensen die geïnteresseerd zijn in politiek maar menen dat het geen zin heeft om de Belgische te volgen omdat "hier toch niet veel verandert"?

'Eerst één nuance: in heel Europa is het steeds moeilijker om regeringen te vormen. Er zijn op veel plekken minderheidskabinetten. Ik huiver een beetje om het als een louter Belgisch probleem te bekijken. Ik geloof echt in de rijkdom van die ontmoeting van talen en culturen.'

'Dan mijn eigenlijk antwoord: als het je niet aanstaat, stap er dan zelf in om de boel te veranderen. Dat is eigenlijk de titel van mijn boek *hé: F*ck de zijlijn*. Het is tijd om op te staan en heel luid en duidelijk je overtuigingen uit te spreken. Ook jonge mensen kunnen in de politiek veel betekenen. Er zijn nog heel veel dingen die ik niet weet en nog moet bijleren, maar dat is nu wel iets dat ik wel al geleerd heb en 100% zeker van ben. Politiek bepaalt elke minuut van ons leven, dus dat is een heel goede reden om er deel van te zijn.'

Zelf was u 23 toen u in de Kamer begon, we zijn nu tien jaar verder. Wat zijn de zaken die u het meest hebben bijgeleerd of gevormd?

'Ik heb het genoeg gehad om op twee fronten te kunnen functioneren in een plek waar ontmoetingen en ervaringen samenkomen. In Mechelen door de gemeenschappelijke stadslidst tussen liberalen en ecologisten en in het federaal parlement door een gemeenschappelijke lidst tussen de Nederlandstalige en Franstalige fractie Ecolo-Groen. Die ervaring heeft mij heel veel geleerd. Een dagelijkse oefening in empathie en eigenlijk ook een dagelijkse verplichting tot creativiteit, om niet gewoon uit je eigen boek voor te lezen, maar ook op zoek te gaan naar voorstellen en ideeën die kunnen verenigen.'

'Ik heb daar zelf geen verdienste aan, er is altijd al die fractie Ecolo-Groen geweest en de stadslidst bestond in Mechelen al voor ik politiek actief was, maar die twee plekken en die ontmoeting van ervaringen en overtuigingen hebben mij wel heel veel geleerd. Dat wens ik eigenlijk elke politicus toe.'

'Een les die ik voor mezelf de voorbije maanden heel uitdrukkelijk getrokken heb is minder campagne voeren voor jezelf en je eigen partij, en meer voor de politiek en het land als geheel. Het zal mij worst wezen of we de volgende verkiezingen 10, 11 of 12 procent halen. Ik wil dat België Champions League speelt. Dat is belangrijker dan de score van Groen bij de volgende verkiezingen.'⁹

© Zourab Moussaev

CORONAVIRUS LIJDT OOK ONDER ISOLATIE DOOR DE LOCK DOWN

OVERZICHT DUURSTE STREAMINGSDIENSTEN IN BELGIE

NETFLIX	Spotify
€ 95,88	€ 119,88
Premium	ASSOCIATIE KU LEUVEN
€ 143,88	€ 947,2

TRUMP HAALDE ERGENS DE MOSTERD

De juiste studiekeuze maken is belangrijkDe juiste studiekeuze maken is enorm belangrijk en die keuze wordt op dit moment bemoeilijkt door het Coronavirus (geen infodagen, geen SID-in,...). Ik deel zoals vele studenten/afgestudeerden graag mijn kennis hierin, daarom:
Heb jij/jouw dochter/jouw zoon/iemand die je kent een vraag waarvan je het antwoord niet online kan vinden, over een opleiding aan de KU Leuven: Stuur mij gerust een berichtje.

ONLINE LESSEN VERLOPEN NIET ALLEMAAL VLEKKELOOS

OOK HAMSTERS SLAAN AAN HET HAMSTEREN

LOCK DOWN EXTRA ZWAAR VOOR OVERSPELIGE MENSEN

'BEN NU WEL VERPLICHT SEKS TE HEBBEN MET MIJN EIGEN PARTNER'

ONDANKS MAATREGELEN OM GEZICHT NIET AAN TE RAKEN

ZIT RECTOR TOCH MET HANDEN IN HET HAAR

GAMERS STELLEN CORONAVIRUS NOG EVEN UIT

NA DOLFIJNEN IN VENETIE KLAART OOK LEUVENSE FAUNA WEER OP

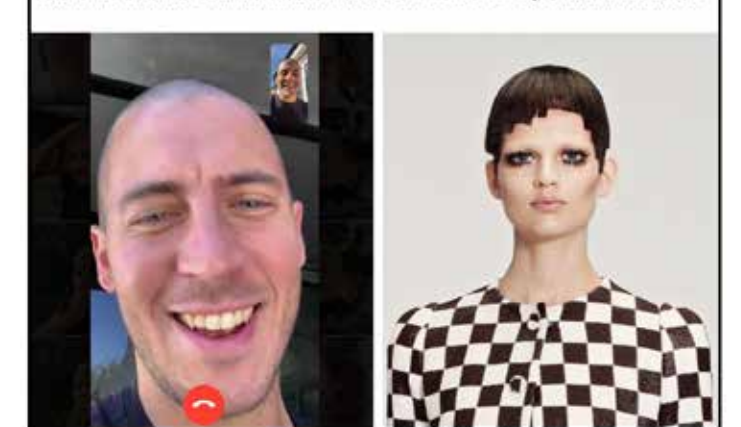
DOOR VERDWIJNEN STUDENTEN WEER ORIGINELE LEUVENAARS OP STRAAT

Rijplezier

Ondanks de vele lege straten en de viro-logisch gemaakte wet, ziet Jambon geen graten in het rijden voor wat bedpret.

Zwangere guydo Gezelle

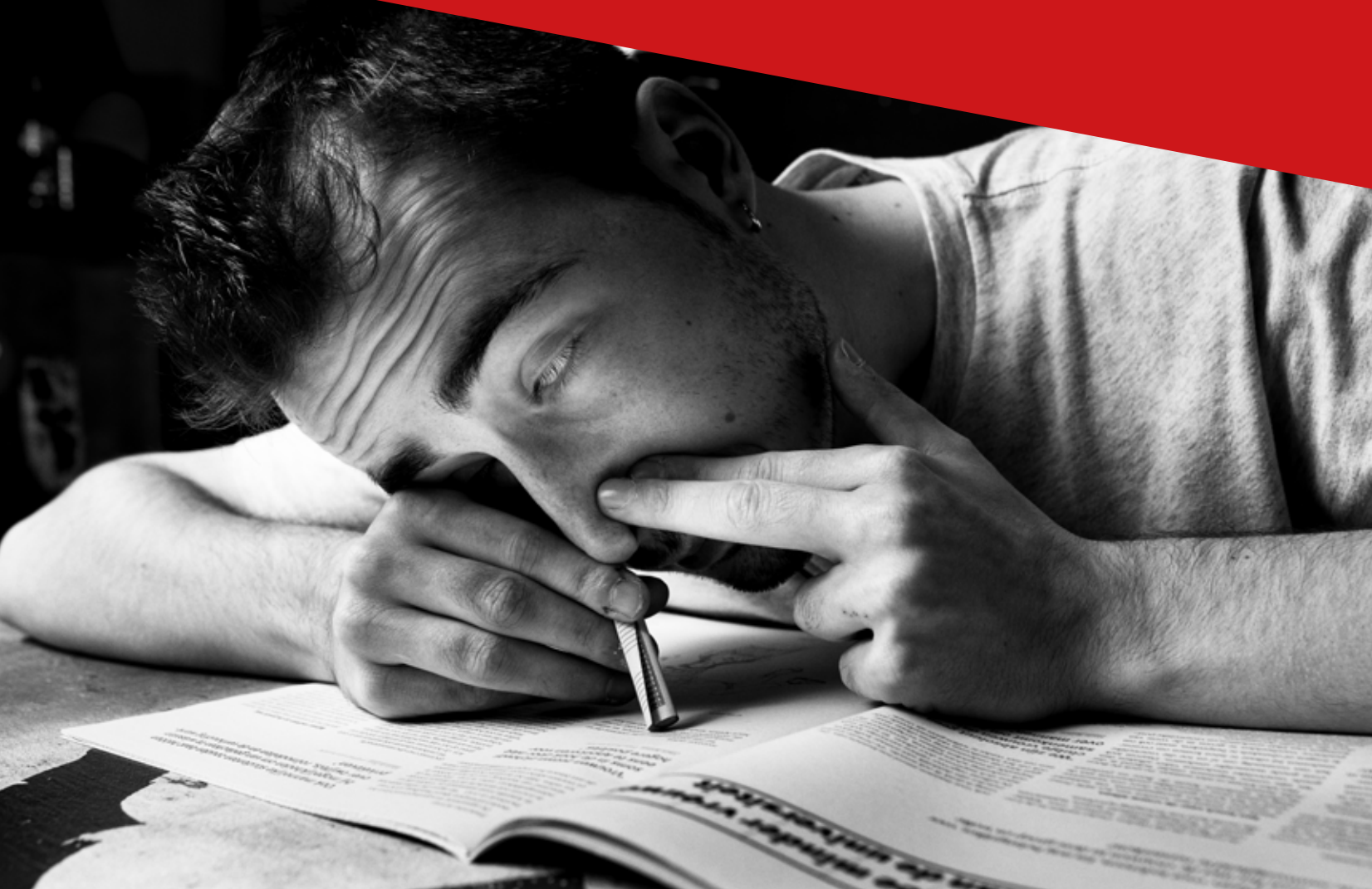
NA SLUITING KAPPERSZAKEN: COUPE QUARANTAINÉ

IEDEREEN AAN DE

veto

onafhankelijk studentenblad

elke lijn telt.

Veto zoekt talent. Leer ons kennen tijdens onze redactievergadering, elke donderdag om 19u in de Minderbroederstraat 10. Of stuur in coronatijden een mailtje naar veto@veto.be.

Nog niet uitgelezen?

LEES VERDER OP VETO.BE

colofon

Artsen in opleiding verliezen mogelijk loon

Ana Van Liedekerke
hoofdredacteur
ana@veto.be

Lien De Proost
redactiesecretaris
lien@veto.be

Tijs Keukeleire
redacteur onderwijs
tijs@veto.be

Daan Delespaul
redacteur sociaal
daan@veto.be

Pieter Jaspers
redacteur internationaal
pieter@veto.be

Mathilde Dams
redacteur student
mathilde@veto.be

Benno Debals
redacteur onderzoek
benno@veto.be

Margot Delaet en Mathieu Lonbois
redacteurs cultuur
margot@veto.be
mathieu@veto.be

Arne Van Lautem
eindredacteur
arne@veto.be

Jan Costers
redacteur KU Leuven
jan@veto.be

Anne-Leen Declercq
redacteur beeld
anneleen@veto.be

eindredactie Marie Desmet, Arne 'gek genoeg: sociaal zijn' Van Lautem, Arthur 'Eigenlijk helemaal niks. Want ik heb Proust en een glaasje rode wijn en Vivaldi recomposed door Max Richter' Hendrikk, Pieter 'bezigheden die rechtvaardigheden waarom ik nog niet bezig ben met het zoeken naar een job' Jaspers, Mathilde Dams, Ana 'De Metafoor De Belge De Libertad' Van Liedekerke, Maria-Laura Martens, Benno Debals, Margot 'Maar veroordeeld worden om één reden wanneer ik mijn handen niet was na een toiletbezoek' Delaet, Tijs Keukeleire, Jan Costers, Daan Delespaul **vormgeving** Lien De Proost, Ana Van Liedekerke **cover** Kaylan Saro **schrijvers** Marie-Lore Dolmans, Maria-Laura 'het eten van de Vietnamees (op het Alfons Smetsplein)' Martens, Frank Claikens, Pieter Jaspers, Benno 'hondjes aaien' Debals, Margot Delaet, Tijs Keukeleire, Oriane Lecluyse, Daan Delespaul, Emiel Roothoof, Ana Van Liedekerke, Remo 'cinema Zed' Verdickt, Jeremy Van Weyenbergh, Emma Desmet, Mathilde Dams, Julien Heylen, Sjereno 'Heeft de Belgische albert heijn ook altijd hamsterweken? Zo ja, dan mis ik die' Cörvers, Joanna Wils, Hannah Chiro, Jasper Snoeys, Maysa 'dansen in een ruimte groter dan een yogamat' Mariposa, Joanna Wils, Vincent Cuypers, **fotografen** Zourab 'Quinten Tarantino' Moussaev, Oriane Lecluyse, Bavo Nys **illustratoren** Joanna 'oma knuffelen' Wils, Kaylan Saro, Simon Van Buggenhout, Arnaud Casier, Frank Claikens, Anne-Leen 'het zien van de verontwaardiging op de gezichten van mijn klasgenoten wanneer ik nogmaals een erbarmelijk woordgrapje laat vallen' Declercq, Iris Maes, Mo Bourgois **KU Leugen** Jan Costers, Frank Claikens, Anne-Leen Declercq, Ana Van Liedekerke, Margot Delaet, Arne Van Lautem

Veto is een uitgave van de Leuvense studentenkoepel LOKO. De standpunten verdedigd in Veto stemmen niet noodzakelijk overeen met de standpunten van LOKO.

Wil je hier volgende keer ook vernoemd staan? Kom dan naar onze RV, elke donderdag om 19u op de tweede verdieping in de 's Meiersstraat 5; of stuur een mailtje naar veto@veto.be en beantwoord de vraag 'Wat missen jullie het meeste in deze quarantainaanse tijden?'

Brieven in tijden van corona: 'Dag Benno, goede vriend'

Recensie: De Kussenman van Campustoneel

KU LEUVEN

Al 4 jaar op rij de meest innovatieve universiteit van Europa

(REUTERS)

**ZERO-WASTE-
TECHNOLOGIEËN VOOR
EEN AFVALVRIJE
MAATSCHAPPIJ**

**SAGALASSOS:
EEN ANTIEKE STAD TERUG
AAN DE OPPERVLAKTE
GEBRACHT**

**GAME OVER VOOR
HET ZIKAVIRUS**

Ontdek jezelf. Begin bij de wereld.